

30321

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

జెన్న పట్టణము 1914 వం|| నవంబరు నెల 14 వ తేది శనివారము
ఆనంద నామ సంవత్సర శార్దూల బహుళ త్రయోదశి ౧౭.

No. 209
సంచిక ౨౦౯

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలవేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

శలనెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపుత.

శార్దూల సున్నల బారజోలును. పోట్లపోగొట్టను

వసమూలికలచే హింకూడేశమంగు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ నాడుచున్నారు.

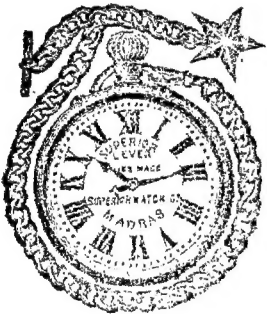
పంచభావశీటి మాచికానిన హింకూడ గలగడు

అమృతంజనము దీని, నెం 109, ఫోర్టు బాంబాయి. లేక, 6, 7 తలుపుకట్టిపిడి, బార్డిటవుక్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాంకెట్టువాచ్.

నాలుగుసూత్రసహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేయబడినది మాకంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసిరాలో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది మారుట కండపై తలవీక్షణమున, డ్యురూమ్ అను గ్లాసు దూమునుగలిగి మొట్టమొదట దగియుండును. పెట్టెమాత్రం భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతిరించి యుండును. నీను నుండి

మాక తయారుచేయబడినది గాన సెవరియొద్దను ఆక్కడ. ఒకరొక్కరును దీయదునను తలంపుతో తక్కువ వెలనొందితిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును. ఇదిగలకనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాప్రశ్నల నంగియున్నది. ఒకటి తెచ్చించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యాశీర్వాదంబు సంతరించినది, నేనునాట లేండుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, హింకూడ స్ట్రెట్ నెం 107, మద్రాసు

నల్లభీమ పాక శాస్త్రము.

ఇత్యుది దాక్టరు యాఫ్. టి. యన్. టి. గోపాలయ్యగారిచే వేదసాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేక విధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయకములుగలవు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు, తొంబిరలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు సిండివంటలచేయుక్రమముగలదు. వేయెల, శివితో పాకమునకు కావలసిన యావత్తుగలదు. ప్రతియంట నుండెరిగినది.

240 పేజీలుగలయు క్యాల్కిక్ టైండు (ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులసహా 1-11-0. పుటియందు నెయి నొక్కడినెయి చేప్పిన ప్రస్తావనకేపు పడతియొక్క వివరణ కథము.

240 పేజీలు, మేలుకాగితములు, క్యాల్కిక్ టైండు, ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు దాన్తుఖర్చుతో 3-0-0. మాచికానిన:

మధురవాణి పుస్తకాలయము,
25, న్యూమార్కెట్ వీధి, మద్రాసు.

అమృతంజనము.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతశతకావములను, కలరా, పోట్లకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బారదోలి బలము నుభము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము వంటిది. ఒకసంజీవిని తెచ్చించి దీనిఫలితమును చూడుడు. వెల రూ. 0-12-0లు; మాడు సంజీవులు రూ. 2-0-0లు. ఈ పుత్రిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మాడు సంజీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నానిసంహారి.

కొందరు నారికురుపులకు మందులేదని తెలంచెదరు ఇది కేవలము పిచ్చిభ్రమ. నేను నూతనముగా వసమూలికల చేరను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల లోడను నారికురుపు పుట్టకుండుటకు యా నానిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ మందు నారికురుపునకునేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురుపు పుట్టనేపుట్టదని ధృవముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతివంటయమునను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని గుణమును పరీక్షించి నుభము పొందియున్నారు. డబ్బీ 1 కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ పుత్రికచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఈధరలు డిశంబరు వెల 21 తేది వరకు మాత్రమే. తర్వాత ధరలు హెచ్చింపబడును గనుక వెంటనే వ్రాయుడు. పి. ఆర్. జన్నానరావు, పెన్న ను, ఒంగోలు.

శృంగారనైషధము.

దీనికిమూలము, నైషధం విద్యదావధము' అను శ్రీహర్షుని సంస్కృతనైషధము. దీనికి కర్తయో కవి సార్వభౌముడగు శ్రీనాగుడు. ఆ నైషధమున కిది చక్కనితెనుగు; తెనుగుమాత్రమేకాదు, (మూలమందు) రసంబుపోషించి యు నలంకారయి భూషించియు సాచిత్యంబాదించియు నవచిత్రములు పంపించియు, నన్నట్లు దానికిది చొక్కాపుమెలుగు. శ్రీహర్షుని నైషధమునకు శ్రీనాగుని తెనుగు శృంగార మగుచే నిది శృంగార నైషధమయ్యెను. కవిశక్తవర్ణన లిద్దటి కవిత్వావృ రసములకు గలసి వెలసియున్న యాకావ్యమును చలి. శతభావపుష్టియు, అర్థచమత్కృతియు, వర్ణనావైదియమును అనన్యములు. వ్రాతప్రతులను పరిశీలించి వెళ్ళవోవములను నవరించి, యొక్కొక్కపద్యమునకును గద్యమునకును, టీక, తాత్పర్యము, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, నిఘంటువు మొదలగు నంగులు కలయునని యొల్ల వ్రాయబడియున్నది. చేలికిమిడికగానున్న చిన్న నైషా, మేలు కాగితములు, పోగొనపటములు, మంచి కాలిక్ టైండు దీనికిగలవు. వెల అంచెలాలి పానా రు. 3-8-0. ఇదిగాక, నైషధవీసామాములు, పాంజెకపేనాలు, పుస్తకములు, కాగితములు మాయొద్ద దొరకును.

ఆర్. మేకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మే, మదరాస్.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦ కి ౬౬ గుణము.

తప్పక యేడకలోనున్న నుగాని కలరాను కుదుర్చును
ముక్తమును భారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
ఉంచును.

ఇతర దుర్గుణముల రానియ్యదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం బు. ౧ 0=12=0 మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని మా. ౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరునారు దగ్గిరైలుస్టేషనును దెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఎ. వి. యన్., ఏ. యం. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి., మదరాస్.

ఒలిగ్రాం అడను
పండిట్, మదరాస్.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిల్ టర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక ఆంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	ఫర. రూ॥
మెనురు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	7-0-0
కుర్చీ ఎర్ర పట్టుగుడ్డలతోను, మెనురుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మెనురుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోబా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
బలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1-0-0

ఆర్డరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాజ్జీ ఆధ్యాత్మిక మందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆఫీస్, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా

ఇది జేహమునందున్న సత్పురుషులను మరల సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాలివాయపుపోట్లు, రసపుట్లు, రక్తికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన
చూపుదును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశింతువులకు శుష్టినిగలిగించును. సత్పురుషు
కుష్ణిగులు వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక నీసాములను వాడిన కొద్దకే శరీరమునో బాగుపడమైన మాన్యు గనుపించును. రెండునీసాలు
వాడిన కొద్దకే శరీరము బాగుపడును.

నీసా. కల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. డి. సావంట్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. D. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుచతులతోటి కు 2-14-0 లు మాత్రమే
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బల్లెవ మైన లీవర్
పనిలో లేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానాలతో తయారై యిప్పు
డే నూతనముగా వచ్చి యున్నది
కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము చూ
పించు వాచి యిదియే. మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుచతు
లవలనవరం:— (1) నాణ్యమైన
చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్త
రు నీసా, (3) సర్పాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గా
లును, (5) వివిధమైన స్ట్రీలునిబ్బు
(6) దిక్కులుచూపెడు కంపోజు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. లక్. వెంకటరమణ అగడు కంపెనీ,

నం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ నందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమిల్ బహర్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్ధ్యాల కుర్చీలపైనుండి అత్తరువయోగింపవలయును
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వానక
యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టున తేసికొనినయెడల సువాసనతో గూడినపులతోట
లోనే సురున్నట్లుండును. ఈ యుద్ధులమైన తయరకముల
పుష్పములనుండి తయరబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనభరిత
మటకయి ఆటోమిల్ బహర్. ఇవ్వమని మీదగ్గిరనున్న
పాపుకీపరు నడుగువలయును. వారిచావున లేకని మాకు వ్రా
యుడు. చిన్న బుడ్డి నిలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
కొన్ను అత్తరుగల పెద్దమయి బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరుల
మరగ పెట్టబడి ఘుఘుము లాడుచుండు కార్డులు డజన్ 1-3
0-10-0. బి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.
సోలు ఎకెంటు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కంపెనీ కంపెనీ,
155, కామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:— మహారా పురుషోత్తం మూర్తి,
నం. 29, నై నాబాబు కోట్టు, ప్లనరుబాబునమిశం, మదరాసు

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శంజీవికంటే ఒక గవనూలిక. ఇదియే మన త్రాకె
కుల అతిరహస్యపు కొవడము. దీని ప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరందబోవు సుమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనపడును. నపుంశ
కర్మము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. జన్మించియ
దుర్నియయోగముచేత మూత్రదాహరణములకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
కుళపచించి నరములకు కలుస్తేమును జేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు జేహములను మొదలంట
శాశనము చేయుటలో గరించినది. "సర్వజీవన్" ఇది
శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు కృష్ణులు అందరును నువయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశిం
చి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

కల టిన్న 1-3 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యన్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగభీమ,
16, కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేజి, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

వైదవ కూర్పు.

"కులిహస్తియో యాంధ్రకవి భూర్జుటి పల్కుల రెట్లు
గల్గి, యతులిత మాగురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణజేతరాయ
గారి క్లాపింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సక
రించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును
సుధద్రావిడయ నాటకమునకై ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బి. శ్రీ. వావిలికొలను
కుబ్జరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికే చేర్చబడినది. ఇంక
కీ కాళహస్తికృతమనినటును గలదు.

ఒకము కాళికో. రూ. 1-0-0. రూ. 2-కాళికో. 1-4-0

అటు ప్రగులొక్కసారి కొనుక్కో 1-0-0 కు 0-4-0 లు
కొను ప్రోత్సేతుము. కలసివారు

శ్రీ రామనయమందిరము,

తిరువల్లిక్కేజి, మద్రాసు, అని వ్రాయవలయును.

કચ્છ, ૨૬ મી જાન્યુઆરી ૧૯૬૬

అ. ఎల్. ఎల్. జోన్నా,
వాతావరణకాన్రక్షకు.

ఈ కేసు విచారణ ప్రారంభమైన విషయము నన్నటి
దినము తెలిపతిమి. ప్రాసిక్యూటర్ కోపతమున క్రాక్ ప్రాసిక్యూ
టరుగా రీతీరున నీ వ్యాఖ్య స్వరూపనా గాంశమును శ్రుతపర
చిరి. చంపూడిన వికటంతువు (విశ్వవిభూతినాయక రాధకు
లమ్మ) కు వయస్సు రమారము నలువది సంవత్సరముల;
ఆమెకు చాల సోదరు లయి. మూడవ ముద్రయి ఆమెయొక్క
స్వీకారపుత్రుని పెండ్లాడెను. పిమ్మట భార్యాభర్తలు పలు
చోట్ల ననిరిరి. చివరకు 19 ల క సంవత్సరమున వారు కాకి
నాడలో నుండగా, మూడవ ముద్రయిని మొదటి ముద్రయి
కిని పరిచయము ప్రారంభమై క్రమక్రమముగ స్నేహము బలమ
యెను. కంసాలియగు మొదటి ముద్రయికిని, కోమటదను
మూడవ ముద్రయికిని అక్రమ సంగర్భమున నుచి ఇను లూపిం
పకలయితి గాఢ యగను, గుఱముగను, వీరికి స్నేహము బల
మాయెను. ఇది భర్తకు తెలిసెను; అందువీరది కష్టములు కలి

అప్రమము ఎరుకలపైపాత్మ్యము: — నాకవయ్య 24
సంవత్సరములు. వెంకటేశ్వరేశ్వరీగారికదనంబువాడను. వాణిగని,
వారిభార్యనుపవిత్రమునుండియెలుగును. పాకాలలోనుండగా,
నేను వీరితోలుపులో చేరితిని. వంటవాడుగ నేమించుకొనడు
అటు పూర్వముగూడ నేను వారియింటికే వెళ్లివాడుక గలదు
పాకాలలో రమణయ్యచెట్టి యనునొకడు మూడవముద్రయని
యించుకొనెను. అందువలన, కొంత గందరగోళము జరిగెను.
ఆకారణమువలననే వెంకటేశ్వరమును, మూడవముద్రయను పాకా
లదరి కి కాకినాడచేరిరి. నేనునువారిగోడ వెళ్లితిని. కాకినాడలో
వెంకటేశ్వరంగారు గాల్లవర్తకము చేయుచుండిరి; ఒక గ్రాట
కూలిపత్రియనుగూడ ప్రాసంభించి, ఆపత్రికములో నేను వంట
చేయుచుంటిని. నేను మొదటి ముద్రయని నెలుగుదును
ఈతనిని మొట్టమొదట కాకినాడలో చూచితిని.
క్రమక్రమముగ మన్నేహ మభివృద్ధి గాంచెను. ఈతడు వెంక
టేశ్వరముగారి యింటికే వచ్చుచుండుటగలదు. అనంతర మితని
కిని మూడవముద్రయనికిని స్నేహము బలమాయెను. స్నేహ
మెప్పుడు ప్రారంభమాయెనో నేను చెప్పజాలను
ఒక వాడుదయ మెనిమిదిగంటలకు, వెంకటేశ్వరుని గారి
లేనపుడు, మూడవముద్రయి మొదటి ముద్రయలో నేహుకూ
టలాగుచుండగా చూచితిని. అప్పుడు వారిసంభాషణను నేను
బాగుగ విన్నేద. రెండుమాడ గోజులకుపేమ్మట్ట వాడిగును
మాటలాడుచుండగా మరలచూచితిని. తనసాంకర్య సంపర్క
ములకుగురించి ఒకరు పెల్లన మాటలాడుకొనుచుండిరి. నేను
కొంతసేపు బ్రాజితిని. “మాకకొంచెముపరియన్నది. నీవని
చూచుకొనా” అని మూడవముద్రయి చెప్పెను మొదటిము
ద్రయి మూడవముద్రయని పలుమాడవచ్చి మాచూచుండెను
ఈసందర్భము వెక్కరిక చెప్పవచ్చని వారిరువురును నాతో చె
ప్పిరి. వీరితోనొకకదనంబు మతీయొకరికొకరిక పలుమరు ఊర్తి
ప్రత్యర్థతనములను తీసికొనిపోయి యుచ్చుచుంటిని వీరిద్దరియ
యరములనునే నెలుగుదును. నేనెప్పుడుకాజిగోబాన వీరిద్ద
రిలకు కొన్నిటిని నేను గోలీనువాని చేతికిచ్చితిని. వానిలో
నాలుగు బాయిలు మూడవముద్రయిచే వ్రాయబడినవి. రెండు
మొదటిముద్రయి వ్రాసివి.

ప్రాచ్యలిఖితపుస్తకాగారము.

[ఒకవిశేషమయ్యెదవండి]

గ్రంథ సంపాదనము.

ప్రాచ్యపుస్తకములను కొందఱు సేకరించి దేశాంతముల వారి కమ్ముచున్నట్లు నడచుచున్నార్యముగ తెలియవచ్చుటచేత, ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తకాల యాధికారుల ప్రతిపాదనముల ననుసరించి, యందలి గ్రంథసంపాదన పద్ధతి నిర్ణయించి దేశమందున్న మట్టుకు ప్రాచ్య పుస్తకములనెల్ల సంపాదించుటకు పీఠము సేర్పాటు గావించినారు. ప్రత్యేకించి యాపరికయి కొందఱు శ్రోత్రయ్యుద్వ్యగులను ప్రస్తుతి మొక సంవత్సరమునకు నియమించెదరు. మొత్తముమీద నీ కార్యము ముగియుట కధిపత్య మైదాము సంవత్సరములకంటె నెక్కువ కాలము పట్టును. దీక్షయ నెల 1 కి రు 9.0.0 ల చొప్పున నియమింపబడి యిద్దఱు జవానల మాట యటుండ, నెల 1 కి రు 100 ల జీతముమీద న్యాయరేటున కొక ప్రత్యేక నవాముండును, నెల 1 కి రు 50.0-0 ల జీతము చొప్పున నెద్దఱు పండితులును, నెల 1 కి రు 40.0-0 ల జీతము చొప్పున నిద్దఱు పండితులును, నియమింపబడుదురు. వీరిలో ప్రత్యేక నవా యవలను సంస్కృతమందు ఎమ్. ఏ. పరీక్షతో కృతార్థుడయిన వాడగునా, దక్షిణ హిందూస్థాన దేశభాషలందు ధర్మపత్యము రెండింటియన సాధారణముగ తెలిసిన వాడగునా నందరికలగూ నడువనక్రమ మెట్టిగింపమాత్రముచేసేవలన భాషాభిజ్ఞులగు పాఠించుచుండియీ ప్రాచ్యకాలయ మియ్యద్వ్యగిని నియమించు విషయములోకూడ నాయాచారమునే యవలంబించునేమో యనుభవించెదరు, లోకమునకు తెలిసింజెలలో వాస్తవముగ నించు విషయము దేశభాషలందును చాలకఱుకు కృషిచేసిన యొకరిద్దఱుకొనెకొనెరచుడిన గుణవిశేషము లన్నియు లేకపోవుటచేతన, ఈనియమవిశేషములు నిజముగ పరికరమగు సమర్థుని నియమించుట కంటకములగునందునేమోయని యెంచవలసియున్నది. ఈయద్వ్యగికి తెలియవలసిన రెండుభాషలు నింతకంటె గుప్పముగ వివరింపబడియుండ నెదల, పుస్తకాల యాధికారుల యుద్దేశము తెలిసికొనట కెక్కువయవ కాశము చిక్కి యుండును. ద్రవిడైకమాతృభాష లగు సంస్కృతభాష మాత్రములను నానాభాషాభిజ్ఞులగు పరిగణించుటవలన నీపుస్తకాలయమందలి దేశభాష విషయక కార్యములకు, అందులో విశేషించి యాంధ్రభాష విషయక కార్యములకు, అన్యంతి హాసకమైన యన్యాయము జరగియున్నది; కాబట్టియే యీ విషయ మింతగా వివరింపవలసినవిన్నది. అధికారు లెవరైన నెట్టి యన్యాయమున కివకాశ మియ్యకుండురగాక! ఇది యంతయు నటుండ, కేవలపుస్తకాలయ సంబంధమైన పని చాలినంతలేకుండ, నిదికలయొద్దలు కెద్దసహాయాద్వ్యగులుండ, ఈపనికై యిపుడు ప్రత్యేకించి మరీయొక నిని నియమించుట యెంతకఱు కావశ్యకమో తెలిసికొనట మున్నావచ్చును. ఏకాద్యక విషయములను చూడ, పనులకొఱకు మనస్సులు నియమింపబడుదురా, మనస్సులకొఱకు పనులు సృష్టింపబడినవా? - యను సందేహము కలుగవచ్చును. ఇది యటుండ నిచ్చి, నలుగురు పండితులవిషయమై చూచుము. వాటిలో నిద్దఱు సంస్కృతపండితుల శ్రేష్ఠులగు నందఱయందుండ; లెక్కిన యిద్దఱుపండితులలో నొకఁ డాంధ్రపండితుడగునా, రెండవ వాడు ద్రవిడపండితుడగునా నందఱయందుండ; కేవలించి, నిద్దఱును సాధారణమైన సంస్కృతభిజ్ఞులగునాకూడ కలిగి యుండవలెనట. ప్రతి దేశభిజ్ఞులందఱును కలఁగగనో గొప్పగనో సహజముగ సంస్కృతభాష పరిచయము కొంది వలయు కలిగియుండకలెన్నడు. సంస్కృతపండితులైతే ప్రత్యేకించి కృషిచేసినకేరాలి తమ మాతృభాషయగు దేశభాష నైతము దుగతగావూముగ నుండును. కాబట్టి దేశభాషాపండితుల విషయమై సంస్కృతభిజ్ఞునియము నెట్లుచేసిన యధికారులు సంస్కృతపండితుల విషయమై దేశభాషాభిజ్ఞునియము మేల యెట్లుపెట్టినో తెలియకున్నది. అంతేకాక, దేశభాషలు నాలుగై యుండ, రెండుదేశభాషలకు మాత్రమే పండితులను నియమించుట యా ఇదికఱుకే పుస్తకాలయమందు శాస్త్రోపద్రవలలో నెద్దఱు సంస్కృతపండితులుండ, దీక్షిత దేశభాషాభిజ్ఞులయమైననెట్లక మరీయొద్దలు సంస్కృత పండితులను నియమింప బూనట యు కూడ పనులకొఱకు మనస్సులను నియమించెదగా, మనస్సులకొఱకు కార్యములు సృష్టింపబడినవా? యను సందేహమును బలపఱచుచున్నది. ద్రవిడము సంస్కృతమునకై వినియోగింప బూనిన రెండు పండితులవలెనొక దానిని కన్న

దమునకును, రెండవదానిని మరేదా శాస్త్రమునకును, సంస్కృత భాషాభిజ్ఞునియముతో వినియోగింపబడుట సమంజసము. సంస్కృతగ్రంథములు విశేషించి దేశభాషాభిజ్ఞులనుండును, సాధారణముగా దేశభాషాభిజ్ఞులుగొరకవోట్లనే దొరకును. కాబట్టి కేవల సంస్కృతపండితులు గ్రంథసంపాదనమున కంతగా నుపయోగింపబాలురు. అంతేకాక, పుస్తకాలయ మందలి శాస్త్రోద్వ్యగులలో, అంధ్రమాతృ భాషయగు సంస్కృత వేత్తయనగు వాడైనచేతనేకాక, అంధ్రమాతృభాష యగు కర్నూలు తప్ప, ద్రవిడయను మొదలకొని యెట్లెందఱుకల కందఱును ద్రవిడైకమాతృభాషలగు సంస్కృత పండితులే యగుటచేత, అధిపత్య మిపుడు నియమింపబడుట కలుగురు పండితులును, నాలుగుదేశభాషలలో నొక్కొకరి కొక్కొకటి మాతృభాషగా నుండుట మాత్రమేకాక వారాభాషాప్రపంచ మందు దక్షిణులగు నుండుటల్ల నియమింపబడుదురేని, దేశ భాషల విషయమై యీపుస్తకాలయమందు చిరకాలముండి జరగుచున్న యన్యాయము భాషాభిజ్ఞులకు సంస్కరింపబడిన దగు నా; అట్లానచ్చి, యీ యద్వ్యగము లను శాస్త్రోపద్రవలగు గూడ చూర్మనెదల శాస్త్రోపద్రవయము స్థాపింపబడినదగునా. ఈపండితులు కొంతకల కాంక్షతో భాషాపరిచయము కూడ కలిగినవారుగ నేర్పాటుచేతనబడుదురేని, పుస్తకాలయ కార్యనిర్వహణమందు వారత్వంతోపయోగముగ నుండురు. మరియొకవిశేషము. సంస్కృతభాషాభిజ్ఞుల మాత్రమేదేశ భాషలన్నియు సులభగ్రాహ్యము లనియు, ఒకటి యన్నిభాషలకార్యములను సక్రమముగ చక్కచెట్టననుచు ననియు దొరతనమువా రింతకఱుకు పొరపడుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారి గ్రంథసంపాదన సందర్భమున, ఆయాభాషలయందు దాతీతేజనవా రాయభాషలయందలి గ్రంథముల విషయమై న్యాయరేటునకు సలహాయచ్చు విమల్ల మొకకమిటీ సేర్పఱుచుట మాత్రమే కాక, వాస్తవముగ నాయభాషలను తెలిసినవారినే యాయభాషల విషయమై నియమించి యుండుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. ఈ కమిటీలో సంస్కృతమునకు పండిత కే. వేంకటేశ్వరశాస్త్రి గారిని, తెలుగునకు ఎమ్. రామకృష్ణశాస్త్రి, ఎమ్. ఏ. గారిని, అఱకుమునకు మహామహాపాద్యాయ పండిత పి. నాగమినాథయ్యగారిని, మరే యాశమునకు కేరకర్మగారినినియమించి, స్థానాద్వైతి కిందులొ నొకలోపము మాత్రమే కనెంచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు, పుస్తకాలయోద్వ్యగులలో న్యాయరేటు మొదలకొని యెట్లెందఱుకలకును సంస్కృతపండితులై యున్నను, సంస్కృతమున కొక ప్రత్యేకప్రతినిధి నిచ్చి; ఇందుమించు వారందఱు మాతృభాషయను నజరమేయైననా నజరమున కొక ప్రతినిధినిచ్చి; సమస్తవిధములను సంస్కృతమునకు రెండవగ నుండియు, నెన్నడును ప్రాతీనిధ్య మన నెట్టిదో యెఱుంగుండి యీ నడుము నెట్లెట్ల యొక ప్రతినిధిని మాత్రము పడఁగలిగిన యాంధ్రమునకు వైతము ప్రతినిధి నిచ్చిరి. అందులో శ్రీ వానయ్యగారిని గాక మరేవర ప్రతినిధి నిచ్చిరి; ప్రతి విశేషకుండైనను లేక సమస్తవిధములను కట్టట తుల్యకర్మమందు మరేయోభాషకుకూడ నొక ప్రతినిధి నిచ్చిరి. ఇట్టి సందర్భములలో కన్నదమునకు ప్రతినిధి నియోగింపవుటకు దాని లోప మేమో తెలియకున్నది. ప్రభుత్వమువారు కట్టట భాషకుకూడ నొక ప్రతినిధి నియోగింపదురగాక! పుస్తకాలయమునకు సంబంధించిన సమస్తకార్యములందును న్యాయరేటు కి కమిటీవా రాయభాషల విషయమై యిచ్చు సలహాల ననుసరించి ప్రవర్తించునట్లేర్పాటుచేయునెదల, నీ కమిటీ సారకమై మిక్కిలి సమంజసముగ నుండును. గ్రంథసంపాదనము పుస్తకాలయ కార్యములలో ప్రధానమైనది ఇది యిచ్చి భాషల విషయమై జరగవలసినకార్య పాఠమును, కొన్ని సందర్భముల క్రింది దేశభాషాభిజ్ఞులను నాదరింపగూడ దని ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకించి చెప్పగలగి వ్యంతము, సంస్కృత ద్రవిడ భాషల విషయమై మాత్రమే వినియమించెను; లిగినంతమంది లిగినంతకాల మాపనికై నియమింపబడినవారుచే, ఆ భాషలంగి కూడ పృథక్పరముగ నుండును. ఇందుల్ల గ్రంథము లిది దేశములపాలగుట మాత్రమే కాక, గ్రంథస్థముల యనాదరణాదులు కారణములగా నెన్నెనొ గ్రంథములు నాశనమై పోయినవి; మరియొకరొ గ్రంథములు నిధిలమైనవి, మరి కొన్ని యింకను నిధిలగుచుండును. ఈసందర్భముందు లోక మంతట నాదరింపబడు సంస్కృతమునకును, సర్వంధ్రరాష్ట్రములవారి మాతృభాషలగు కర్నూలు మరేయో శాస్త్రములకునా, ప్రత్యేకాని భాషములగుల ద్రవిడభాషలనునీయేయముగలిగియుండకపోవచ్చునా గాని, మొన్న మొన్నటికఱుకు కేవల మనాథులకేరన్న యాంధ్రభాషకు కలిగిన సక్రమము మాత్ర మనిర్వం

నియము. మానవల్ల రామకృష్ణ కవిగా రొక్కఁగు తమయనహా య దుర్బలములములములనునె యెన్నఁడును విన్నవ నెఱుంగని పురాతనాంధ్ర గ్రంథముల నెన్నియో సంపాదించి కలిగియుండ, ఆ గ్రంథములనున్న లగు పుస్తకాలయము వారికి సంపాదించియుండునాదమ! వారి యనాదరణము వలన నెన్ని యమాల్వాంధ్రగ్రంథములు లోకమునకు నష్టమైనవో యెవరు చెప్పగలరు? గతజల సేతుబంధనమువలన కేమి ప్రయోజనముకై ద్రవ్యము విచారంతము. లెక్కిన దేశభాషాభిజ్ఞులకు నాయభాషలు మాటలాడబడు ప్రదేశములందు మాత్రమేకాక, పురాతనాంధ్రగ్రంథము లొకానొకప్పు డాంధ్ర పరిచారివైన యీరాధధానియం దంతటను, నిజామురాష్ట్రమునందలియు మైసూరు రాజ్యమునందలియు కొన్నిభాగములలోను గూడ వ్యాపించియున్నవి. అంతేకాక, లెక్కినదేశ భాషలందువలెనే, యాంధ్రమందు కూడ వైన వాఙ్మయముండి తీరవలయునా. అది యింకకలదు లెఖి. పరిచారివలెచేతనేరానికై ప్రత్యేకించి కృషి చేయవలసియున్నది. కాలవిలంబముతోఁ బాటు పురాతన లిఖిత గ్రంథములు నష్టమగుచుండునాగా, ప్రభుత్వమువారి గ్రంథగ్రంథ సంపాదనమున గాకలసిన యధికప్రయత్నములకు లెగియేర్పాటుగావలసినవియున్నది. ఈపుస్తకాలయమందు ద్రవిడగుల కార్యసాకర్యము నిత్యము ప్రేక్షకోపయోగార్థమును ముద్రితగ్రంథములను సంపాదించెడి యాచారము కూడ కలదు. ఈ శ్రోత్రయ్యులతో సంబంధించిన కాకపోయినను, గ్రంథసంపాదనవిషయకమే కాక బట్టి దీనినిగూర్చి కొంచెము ముచ్చటించుట కిది కేవల మనుచిత స్థలముకాదు. ముద్రితగ్రంథము లనెఱుము లిప్పుడే దక్షిణముగ నున్నవి. సమకాలికమటనునారము పరిమాణిగయ్యన, మనవాటిగ్రంథములుభిక్షవ్యవస్థులపొంతియలవారి కిమాల్వ పురాతనపుస్తకములు కావలవు. వారికై యిపుడు పాటుపడ నేటికనట కేవలము స్వాస్థ్యమైత్యము. లెఖిరూపమున నున్న నేమి, ముద్రితరూపము ననున్న నేమి కూడింతకఱుకు మన రాధానికి సంబంధించిన సమస్త గ్రంథములను సంపాదించబడుట యీ పుస్తకాలయపు సమగ్రసంపూర్ణ నితి కకశ్య కర్తవ్యము. ఇట్టి ప్రాముఖ్యము గల ముద్రితగ్రంథసంపాదనము, లిఖితపుస్తకసంపాదనము కంటె నెక్కువ యసంతృప్తికరముగ నున్నను, సంస్కృత ద్రవిడభాషలవిషయమై మాత్రమే సర్వవిధసందర్భమున దానిలో తులతూగుచున్నది. ఈనడుము కొన్ని యాంధ్రగ్రంథములు కూడ సంపాదించబడియుండఁగాక, అంతిమాత్రమున నేమి ప్రయోజనము? మన యొద్ద భాషలలో నింతకఱుకు ప్రకటింపబడిన గ్రంథములనెల్ల సర్వవిధముగ సంపాదించుటకును, ఇంకమీదఁ ప్రకటింపబడు గ్రంథముల నెప్పటికప్పుడు సంపాదించుటకును తగిన యేర్పాటుకూడ చేయబడుట సమంజసము. “రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ బుక్స్” కార్యసాగమందలి ముద్రితగ్రంథములను ప్రేక్షకోపయోగార్థము వినియోగించెడి యాచారము పరిత్యజింపబడుటచేత, ఈపుస్తకాలయమందు ప్రేక్షకోపయోగార్థము సమస్త ముద్రితగ్రంథములను సమూహ్యుట యకశ్యకర్తవ్యము. దేశపురాతనవాఙ్మయోద్ధారణమునకై కంకణముకట్టు కొని యేతిదర్శ మొక సంవత్సరపు వ్యయము నిమిత్తము, జీతము లకుఁ గాక, రు. 7,500 ల నొసంగి, మండలాధికారులనుకొక్క యు తాలూకాధికారులనుకొక్కయు అధికారి మహాజనుల యొక్కయు సహకార సహాయములను సమకూర్చున్న ప్రభుత్వమువారి లోకు లందఱును కృతజ్ఞులై యుండవలయును. వైరువాహించిన విషయములనెల్ల సర్వసమర్థులై తోకలించి, పుస్తకాలయ కార్యసాగర్యము నేమిఱుక, యజ్ఞచిత్తవృత్తి నవలంబించి, తాము సమస్తప్రజల మన్ననకును కృతజ్ఞులగునా యిట్లు ప్రభుత్వమువారి కర్తవ్యము.

నిజామాదు:—కీర్తిమాలగు శ్రీ రాజానాపు వేంకట మహాపతి గంగాధరి రామానాపు జవాదర గారి వేరట వారి పుస్తకము ప్రస్తుత కీర్తాపూర్వము గానానామ నగు శ్రీ రాజానాపు వేంకటమూర మహాపతి మాన్యరావు జవాదరు గారు కాకనాడలో కట్టించిన అనాథ శాశాలయమునకును పంపించెంటు గానినవి. పి. రాజుగారి మద్దల పట్టియగు శ్రీమతి భార్యారమ్మగారి శ్రీయతిలగు యశో పి. నాగమి గారికిచ్చి నవంబరునెల 15వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము ౪.30 గంటలకు కాకినాడలో నున్న గొప్పచేలలో ప్రాతరాజా కచ్చేరి నున్న సమయలో వివాహము చేసెదరని యను వివాహము ౪.30 మొదలు 4.40 వరకు, సంతోషాట 4.40 మొదలు ౪.50 వరకును జరుగుననియును వి. పి. రాజు గారు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆంధ్రవత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ కార్తీక చంద్రులు

శనివారము

ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథ సంపాదనము

మా ఓకేఖరి యొక్కరు పై విషయమును గురించి వ్రాసిన వ్యాసము మరెవరికి చోట ముద్రించలేదు. విషయము దేశభాషలకు సంబంధించిన దగుటచేతను ప్రభుత్వమువారు ఆ భాషలమేలునకై చేయు క్రయత్నము లిటీనలివే యగుటచేతను ఆ భాషాపుత్రులకిప్పుడిప్పుడే యత్సాహముంకొంచు చుండుటచేతను ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి విషయము లలో తమ క్రిందియధికారుల సలహా మాత్రము తో కార్యమునకు బానక ప్రజలయభిప్రాయము లనుగూడ తెలిసికొనుట యత్యవసరము. అందుల కై యిట్టిపనుల నిండిన ఆసక్తిగల ప్రజానాయకుల నుపసమములుగా నేర్పరచి వారి మూలముగా ననుచుచేయుచుట అన్నివిధములను నత్యవసరము. ప్రభుత్వమువారే నేరుగాచేయు సందర్భమున వారి క్రిందియధికారి యెవ్వరో ఒక్కరుడే సర్వభారమును దీర్చవలసివచ్చె యుండును. అనేక భాషలకు సంబంధించిన విషయముగలచోట ఆతని సర్వబుద్ధిచేతనో యింకను క్రిందియధికారుల సలహాల చేతనో ఒక్కభాషకెక్కవ ప్రాముఖ్యము కలిగి లెక్కిన భాషలు అత్యుచుండవచ్చును. ఏర్పరచుగ్రంథ జాలమును సరియైనది కాకపోవచ్చును. ఈ కడటి విషయమును గమనించియే ప్రభుత్వమువారు క్యూరేటరు మాత్రముతో సర్వకార్యములను వదలక నలుగురు పెద్దనునుమ్యల నేర్పరచి యొకసంఘమునిచ్చి వారిసలహాలను కొనుటకు క్యూరేటరు గాకి ననుమతి నొసంగినారు. ఇతరకును భాషాభిమానులు సంకల్పించి వలసియున్నారు కాని ప్రభుత్వము వారింకను కొంత ప్రజావత్తిముగను భాషలపక్షమున నాలోచనబరచియుంకను విషయమునకొంత పరిశ్రమజేసినదప్ప పూర్ణస్వాయము కలుగదనుట మా విశేషియాశయమై కన్పించుచున్నది. ఇదివరకు ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకకారమున కొన్ని భాషలకు ప్రాముఖ్యమును మరెన్నిటికి కొంత కొరంతయు కలిగి యున్నదనుట నెల్లరేరుండుదురు. సంస్కృతమును అరవమును బాగుగా గమనింపబడుచున్నవి. వీరికి తరువాత తెలుగు కారవ ముందుచున్నది. కాని కన్నడము మళయాళములనంక జూచువారే యరును. ఇటీవల కొందరు మళయాళీ లీనగరమున తలయెత్తికొనిన విదవ నాభాషకుగూడ నల్పాంగీకారము కలుగుచున్నదేమో. కాని కర్ణాటక విషయమున పరిశ్రమ లేదనియే చెప్పదగి యున్నది. నిజముగా ద్రావిడ భాష యభివృద్ధి కోరుదురేని కన్నడమున కిందు ప్రత్యేకస్థాన మున్నది ఆంధ్రమునకును సరినము నకును నది వాద్యస్థము. దాని పరిపూర్ణ సహాయములేక వీని భాషాతత్త్వముగాని వాఙ్మయ చరిత్రగాని బాగుగా నెఱుంగగలమును మాట కల్గి. ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకాగా గా రాధిపత్యమున నా భాషయందలి సర్వగ్రంథములును సంపాదించుట యత్యవసరము. అట్లుగా నాభాషకై ప్రత్యేక ప్రోత్సాహ మైయుపసమమున లేకుండుట పెద్దపొరభాట. ఇక మావిశేషిరీ చెప్పరీతని కార్యచర్యావళిలలో గూడ ప్రత్యేక భాషాభిమానము గలవారని నియోగించుటయే తస్య.

సంస్కృత పండితులును నరన పండితులును నిది వరకే యనేకులుండ మరల నట్టివారే ఏర్పరుపబడుటకు నవకాశము కలిగించుట సంబంధము కాదు. ఈపనికి ప్రత్యేకము మరెవ్వర సహాయ ద్యోగి రు 100 ల వాడు అవసరము గాడేమోయనియు సంస్కృతమున ఎం. ఏ. పరీక్షతో తేలి రెండు ద్రావిడభాష లెరింగి యున్నవాడ కానలయు ననినయెడల తగినవాడు దొరకునో దొరకయో నియు మావిశేఖరి సూచించు నభిప్రాయములతో మే మేకీధవింప జాలము. కాని క్యూరేటరుగా రేయేభాషలలో పండితుల నాయాభాషలలో పండితుడైనవాడ సహాయకు డైనచో దండుగ యగునని మాత్రము విశ్వసించు చున్నాము. అందువలన నుద్యోగము నిచ్చునప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఆ యుద్యోగి సాధ్యుగునగుటకు మిగతభాష లెరింగినవాడుగ జూచుట యవసరము. ఆ భాషలలో ఎ. ఏ. గా నుండి సంస్కృతజ్ఞానము కలవాడైనను చాలుననియే మా యభిప్రాయము. నలుగురు పండితులును నాలుగు ద్రావిడభాషల నెరింగి సంస్కృతజ్ఞానము కలవారుగా నుండిన నుపయోగకరము. సాధారణముగా పండితులకు సంస్కృతజ్ఞాన ముండును గాన దేశ భాషాజ్ఞానమున కే యొక్కవ ప్రాముఖ్య మియ్యవలెను మావిశేఖరి తనవేన మరెవ్వర విషయము గూడ గమనింపవలసినదే. ద్రావిడ భాషలలోను నందులకు సంబంధించిన విషయములను గురించి ఇతరభాషలలోను నెన్నియో గ్రంథములచూపడి యున్నవి. వానిని సేకరించుటగూడ నీ ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తక కార్యపునరియ నుట యిదివరకే నిర్ణయమై యున్నది. కొన్ని గ్రంథములు సేకరింపబడియు నున్నవి. అచ్చపడిన గ్రంథములకూడ యరువై కావలసినప్పుడు దొరకక భాషాపరిశ్రమ చేయదలచుకొనిన వారికి కడుగడు నననుకూలములు కలుగుచున్నవి. ఎల్ల ప్రభుత్వమువారు గ్రంథ సంపాదనమునకు గడంగినారుగాన నీ పనియు చేయుచుట కర్తవ్యము. ప్రభుత్వమువారు క్రిందియధికారుల సలహాలపైని నంతయు నిర్ణయించి నైచి ఏదో యొకచిన్న పనికిగాను డి. సంగమమును నేమించుటకంటె తమ యుపక్రమపు టుద్దేశ్యములనుదెలిపి యుప సమమునేర్పరచి వారి సలహాలను తాము మంజూరుచేయ దలంచిన యెడల నిట్టి విషయములలో పూర్ణ ఫలమున కెక్కువమార్గము కల్గి యనవసరా సంతృప్తి లేకపోవునని నివేదించు కొనుచున్నాము.

మనరాజధానిలో ఇకవదియొక్క పురపాలక సంఘములు పారిశుధ్యమునకయి ఏయే పనుల నొనర్పవలయునో చక్కగా నిశ్చయించి ప్రభుత్వము వారు గ్రాంటులిచ్చి సమయమునకు సోగా పంపు కొన లేకున్నందన ఆ పురపాలక సంఘములకు ప్రత్యేకించి సహాయముచేసి సలహాల నిచ్చు నిమిత్తము శ్యాటరి కమిషనరుగాని నియమించి యున్నారు. ఆ ఇకవది యొక్కట వెలుగుదేశము లో 7 గొంపు అనకాపల్లి, తిరుపతి, రాజమహేంద్రవరము, గుంటూరు, బెజవాడ, కర్నూలు, నంద్యాల. వీని విషయమునను వీ నంటి యితర పురపాలక సంఘముల విషయమునను శ్యాటరి ఆధికారులు పురపాలక సంఘమువాతో సంప్ర తించి కొన్ని సావత్తరముల ట్టు వీరు తమ తమ పురమున కేమిని చేయవలసి యున్నారో అది యంతయు మెకే యాము ర్ణయించ వలయు నట. ఆ సర్ణయమును సూచి పురపాలకసంఘము

వారు ఒక్కొక్క ప్రత్యేకోపక్రమమునకు నగు ధన వ్యయ మింతయని యుజ్జాయించువారు పెట్ట వలయునట. ప్రభుత్వమువారు ఆ డిజ్జాయించుటను పరిక్షించి సక్రమమున కార్యక్రమ ట్టికను మంజూరు చేతురు. దానిని ద్విరచించుకొని పురపాలక సంఘమువారు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుల నిచ్చి నట్టలెల్ల క్రమక్రమముగా కార్యమున వెనువెంటనే ప్రారంభించి తీర్చుకొనుచుండవలయును. ఇది యంతయు మిక్కిలి చక్కని యేర్పాటునటకు సం దేశము. కాని ప్రభుత్వమువారు కొన్ని నిర్బంధ ములనుమాత్ర మిడినారు. అవి గ్రాంటుల స్వభావ ముచే ననివార్యములేమో? ప్రతి సంవత్సరమును కొంతధనమును మాటికి మాటికి సాకర్షించు పనులు గాని మరమ్మత్తులు విశేషముగా కావలసినప్పు పారిశుధ్యోపకరణములుగానికంపముంట్లు కొట్టించి వేయుటలుగాని పురపాలక సంఘమున కాదాయ ము కొనితెచ్చి మార్కెట్టులు ముచ్చగునవి కాని కొన్ని సందర్భములలో మురుగుకాలువలు కాని ఇతరగ్రాంటులకు పాత్రములగు వైద్యవిషయక విద్యావిషయక నిర్మాణములుగాని ఈ పారిశుధ్యపు గ్రాంటులకు పాత్రములుకావట. ఇతరవైద్య జాబితా తీసివేసిన పిదప మే కిమి యడుగుదుమా యని మన పురపాలక సంఘములవా రాలోచింతురని యెరింగి ప్రభుత్వమువారే కొన్నిటిని సూచించి నారు. పట్టణవ్యాప్తికిగానుక్రొత్తభూములను సంపాదించుటకును బీదలయిడ్ల తాపులకును, ప్రజల వ్యాయామభూములకును, ఇరకు సందుగొందులను విశాలముగు రోడ్లల నొనర్చుటకును మరి యిటి యితరోపయోగములకును పై పురపాలకసంఘము లీగ్రాంటులతో పూరవలయును. ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుటకూడ నొకవిధముగా నుందిది. సంవత్సర సావత్తరమును కర్చుపెట్టగల కార్యములకు తగిన సదుపాయములు లేనప్పుడు ఏదో కొంత ద్రవ్యమురాగా ముందువెనుక లరయక యేదో పెద్దపనికిపూనక యున్నదానిలో ట్టణముల కొక రిటి సాపును వికాసమును వచ్చుమార్గ కురయుట శ్రేయస్కరమే. కావున పై పురపాలక సంఘముల సభ్యులు పాశ్చాత్య పురాభివృద్ధి యెట్లునుదో కొంత యెరింగికొని తమ సందర్భములలో నేమి చేయనగునో గుర్తించి పాటుపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

మధ్యరంగమున పోగు మహా దారుణముగ జరుగుచున్నది. ఎ. పి. సుకడను ఘెలువల్లు వద్దను మిత్రమండలి సైన్యములు జర్మనుదాడులను మహా సాహసమున నడ్డు చున్నవి. జర్మనులు ఈసరు నదిని దాటివచ్చినట్లును మరల దాటులేదని తిరుగ గొట్టబడినట్లును తెలియుచున్నది. ఆ నది దక్షిణపు తీరమున వాకిప్పుడు మిక్కిలి స్వల్పస్థానమే స్వాధీనమున నున్నది. ఏయిను పరుసలో నడిమి భాగమున మిత్రమండలివారు కొన్ని యనుకూలము లంది ముందుకు నడువ గలిగినారు. మొత్తము మీద మిత్రమండలివారి బలము అజేయముగానే యున్నది. రుష్యావారు యథాస్థితిగా ముంగన కరుగుచున్నారు. తూర్పు ప్రుష్యా తూర్పు పోలి మేరకు కొంతదూరమున నుండు స్థానిపోనను అను ప్రదేశము మొదలు దక్షిణ పశ్చిమమున

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-స్థానములు.

బ్రిటన్ ద్వారా వార్తలు.

లండను, నవంబరు 12:—ఈ క్రింది వార్తలు ప్రకటించబడినవి:—

వ్యూహము:— సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ జే. ఆస్టిన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఫులియర్ను; లెఫ్టనెంట్ జే. కాసీ, రెఫర్వరీ కోర్సు కప్టెన్ ఎఫ్. చివెల్స్ (రెటైర్డ్), రాయల్ ఆర్టిలరీ; కప్టెన్ ఇ. కోమెట్రి, కెనెల్ కెనెల్స్; సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ ఎలింగ్స్, ఈసుయాక్ షెర్మన్; కప్టెన్ గ్లాస్విల్, మెడికల్; కప్టెన్ ఎఫ్ మాక్వెర్లె, రాయల్ ఆర్టిలరీ; లెఫ్టనెంట్ కర్నల్ సి. మెగ్నాడ్, కెనెల్ కెనెల్స్, కప్టెన్ ఆర్. ఒహ్యరీ ఇంజనీరు; మేజర్ ఏ. ఫెర్గ్యూసన్, వార్డంబర్గాడ్ ఫుల్లియర్స్ లెఫ్టనెంట్ సి. ఎఫ్. ఫీర్గ్యూసన్, రాయల్ ఆర్టిలరీ; కప్టెన్ డబ్లియూ. కెంబ్రిడ్జ్, గాస్సింగ్స్; సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ ఎచ్. బీ. స్ట్రాంగ్, వెస్ట్ సర్జెంట్; కప్టెన్ ఇ. ఇ. క్లెబ్ వార్డంబర్గాడ్.

తూర్పు వ్యూహము:— సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ ఎఫ్. ఈస్టు వుడ్, వెస్ట్ సర్జెంట్, సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ ఏ. డి. హార్టింగ్, గ్లాస్విల్; సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ జే. హోల్మన్ షార్ప్, రాయల్ ఆర్టిలరీ; కెనెల్ కెనెల్స్, బి. షెర్మన్; కప్టెన్ డబ్లియూ. మాంట్గోమెరీ, లీన్ ఫెర్గ్యూసన్; లెఫ్టనెంట్ ఆర్. ఎఫ్. కాకిల్, మాంట్గోమెరీ; లెఫ్టనెంట్ డబ్లియూ. ఏ. బి. వార్, లెఫ్టనెంట్; లెఫ్టనెంట్ ఆర్. గిఫ్ఫర్, రాయల్ ఆర్టిలరీ; లెఫ్టనెంట్ ఎచ్. బి. బాస్సెట్, పోల్ కేర్నల్ బాస్సెట్; సెకండ్ లెఫ్టనెంట్ ఏ. ఎస్. ట్రాబర్, రాయల్ ఆర్టిలరీ.

ప్లాండ్ స్థానములు.

ఆంగ్లేయ భారతీయ సేనాపతి.

ఇంగ్లీష్ సేనాపతి సంగ్రామించుట.

లండను, నవంబరు 13:—కొంగ్రెస్ లెఫ్టనెంట్ ప్లాండ్ స్థానములను గురించిన యాంగ్లేయ భారతీయ సేనాపతి, పోరాటములు కేవల సాహస్య భావము లోనము, తమ సైన్యముల విశేషములను క్రమశిక్షణములతోన్న సైన్యములను ప్రవేశపెడుచున్నది.

ఎకడెంట్ వర్గ పాఠశాలల పనులను ముగించుట. తరంగములతో నొకటి వెంటనే యొకటి వచ్చి యెదుర్కొనుచుండిన కాల్యాలను భంగపఱచి ముగియుట కాపాడుట వైఖ్య చక్రవర్తియైన సహా మహారాజున యితిహాసములలో నొకటిగా నెన్నదగియున్నది.

“లిస్టున కుత్తర బాగుండు, విశేషించి ఆర్టిల్లీ-యట్ స్టేట్, డైరెక్టర్లు సభ, కడచిన రెండు నెలలలో జరిగిన యుద్ధము మహానామము. బాన్ ఫూర్టీ. (ఫ్రెలింగ్స్) నడుమ కూడ నొకప్పుడైన పోరాటములు జరగెను. ఆసాదమునాడు మే మాటున ఫిరంగులను నూలుచుండి ముగియుట పట్టుకొంటిమి.

పాలిమేరిక కొంత దూరమున నుండు స్థానమునకును సైనిక వరుసలు తీయింపుచు. జూహన్నాను బగ్గ అను పట్టణము రహస్యవారివలె నుండునది. ఆస్ట్రేలియావారు తమ ముఖము కేయనారు. ప్రజాస్థానముట్టే సాగుచున్నది. తుర్కీవారును రహస్యచే క్రొత్త పరాజయ మందినారు. పారసీకమునాని ఆజరు బేరుజనునాడే ఆస్ట్రేలియాని, నాచుగకు పోవుదామో దొక తావున ఆనగా రుస్యా పాలిమేరిక కెంబ్రిడ్జ్ దక్షిణమున తుర్కీవారు యుద్ధమున నోడి నలా ముతులగునారు.

మన హైందవ సైనికులలో గాయముపడిన వారు కొందరు ఆస్ట్రేలియాని నెవ్వు వాల్లలో నుంచబడినారు. వారికి మరేయెమి ముఖము లేదని గాని తమ ముఖము పోలికలను నడుపుచున్నారు. ప్లాండ్ స్థానములకు ముగిసి కొన్ని తెచ్చిన సైనికులకు కనెక్ట్ సిటీము సెనా జాలివా! సర్వేయరు సర్వే సాగుము లెక్కాని పొలి ముగియుట యధికారియగు దిక్కువారుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

“క్రొత్త చేస్తులవలన మిత్రమడలివారి సేనలు తగ్గకుండు నున్నవి. యాదృష్టవశమంతయు నిపుడు కెంబ్రిడ్జ్ ప్రాంతములలోన, ఇప్పుడు కుత్తరమున, డిక్కుమాడిలోను గానించుచున్నది. జర్మను లింపుమొదల నిరంతరముగ మందుగుంట్లు కాల్చుచున్నారు.

ఇప్పుడు కలహం నున్నది. ఆ సేనలలోనికి యుజురలె వ్యాపించియున్నది; రాతింబున విరుగుతుండ వర్ష పాతమునలె పడుచున్న ముగ్ధులను మూడు వారములకంటె నెక్కువకాల మాక్రిమింపుకొనబడి యున్నది.

ప్లాండ్ స్థానములను సైనికాధ్యక్షులు.

జర్మనుల చేతులముగ తెలిసికొనబడుట.

అలహాబాదు నవంబరు 13:—పయోనిర్వృత్తి యొక్క లండను పరిశ్రమకు సామగ్రిక తగ్గితోపాడమాలమున గట్టు తెలియబడుచున్నాడు:—ప్లాండ్ స్థానములను సైనికులు భరించుచుండిన కోవేపునమునే భరించుచున్న వారి తెల్లమొగములను బట్టి జర్మనులు వారిని ప్రత్యేకించి గుర్తింపగలుగుచున్నారు. వారు తమ ముఖములకు రంగులైతుకొనుట యావశ్యకమా యని దీర్ఘకాల నాలోచించుచున్నారు.

జర్మను సేనలు.

ఆస్థులు పంపిణీయబడుట.

లాహోరు నవంబరు 13:—“సింధ్ లిబరటీ నెట్టు” ప్రకృతి క్రింది సామగ్రిక తగ్గితోపాడము వచ్చియున్నది.—లండను నవంబరు 11:—జర్మను సేనలు తూర్పువైపు పోవుచున్నవను వార్తలకును నమ్ముచున్నవను, ప్లాండ్ స్థానముల నింకను నెదుర్కొని యుద్ధము చేయుచున్న బలములలో పోవుచున్న వారి సంఖ్యకు తగినంత తగుబాటు కనుపింపకున్నది. ప్లాండ్ స్థానము సాధారణ స్థితిగతులలో నుపయోగింపబడుటకు వీలు లేని యాస్థులములు, తామెక్కువ యుపయోగపడెడి పోటికి తూర్పువైపుగా పోవుచున్నవని యావశ్యము సమాధానము చెప్పబడినది.

మిత్రమండలివారి వామపార్శ్వము.

ఒక పరాక్రమ ప్రదర్శనము.

స్థానయుద్ధమునకు జగగుండుట.

పార్థికు నవంబరు 12:—ఒకరమాటియొకరు నిరపయోగముగ నెదుర్కొని మరలి పోవుటలతో మిత్రమండలి వారి వామపార్శ్వమున జరగుచున్న యుద్ధము మహానామముగ నున్నది. ఈ నెల పగియనలేని సామంతులము మొదలు రణరంగమేమియు మాటలేదు.

అదియుభూటా లాంబార్డ్స్ మొదలు నియూ పోర్టు కలహన, నియూపోర్టు కలహన వెంటనే యిప్పిమకలహన జొన్నె బెక్ ప్రదేశము వెంటనే యాగ్మంట్స్ తూర్పు వైపునకు వ్యాపించియున్నది.

శత్రుకోధములను, విశేషించి ప్రవృత్తు గాడ్లు వైబడ బ్రహ్మచరించువును, ప్రతిఘోషించిన యాంగ్లేయుల స్థితి గతులను మాత్సమియుగ గలుగలేదు.

లాటెస్టి, ఆస్ట్రేలియను చిన్న చిన్న పోరాటములు జరగెను. లింగి యెదుర్కొనబడిన లక్ష్యవైట్ మేము డిల్లీని మాస్టిని నిలదెట్టుకొని, ఆ తరువాత మగల సంసానించున్న ప్రదేశమున దృఢముగ నాక్రమించుకొంటిమి. క్రొత్త మొదలను మన మురుగుండు పటాలము కొన్ని క్రమ క్రమములకు దృఢపరచుచేసి వారి మందుగుండు పటాలములను నిశ్చయితికి తెచ్చెను. డెన్-నూ-బాక్కు-వార్డ్ మేము ముందుకు పోతిమి. ఇహాస్థులములను మాత్సమి ముగిసె.

స్వాస్థ్యము నవంబరు 13:—క్రొత్త పోరాటము ప్రకటనప్రకృతి కయ్యుట్టు చెప్పబడియున్నది.—ఉత్తరమున మాస్టినిని డిల్లీ కాపాడుకొంటిమి. డిక్కుమాడినండి క్రొత్త కేప్టెన్ వారి పోరాటము గానచ్చి యెదుర్కొనటకు క్రమశిక్షణ ప్రకృతి యిది కాల గలుగకట్టుకొంటి ఇంకాని నావలెన కేపు సేనలు మేమెదుర్కొని ముగియుట ముగియలేదుగాని యొక్క పోరాటములను సాగించలేదు. అక్రమ సంకెడిము గలను రెండు మూడవల గలనులమునా వాచే నాక్రమించుకొనబడి యున్నది. క్రాసిటీవోల్ మండలమున, ఎన్నగ్గి కాపాడుట యావశ్యకమున, మేము కొంత ప్రదేశమును సంపాదించితిమి.

ఆగ్నేయ మండలమున జర్మను దృఢముగ నెదుర్కొనిరి కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను.

జర్మనీ రహస్యతో సంధివిషయమై ప్రశంసించుట.

జర్మనీ రహస్యతో సంధివిషయమై ప్రశంసించినది ప్రకటించబడిన వార్తలు నమ్మకదగినవిగా భావింపబడుచు.

6,00,000 యాభ్యుప సింధు:—క్రొత్త సేనలను టర్కులు వి. సి. ఎస్ గారు 1874 సంవత్సరములో పనిచాలించుకొనిరి. వీరు పనిచాలించుకొనినది మొదలు ప్రవహింపు వరకు మొత్తము 4,00,000 పానుల పింఛానానికి ముట్టిది ఇంత మొత్తము ఇప్పుటికి యెన్నడును ఇండియను సివిలియనులలో నెవరును తీసియుండలేదని వర్ణనప్రకృతి వ్రాయుచున్నది.

గెడ్డో హెల్మెట్ మాన్ సుత్ యుద్ధనానలు.

వీని అంతు తెలియుటలేదు.

లండను నవంబరు 12:—మొన్న ఫిలిప్పీనున జరిగిన నాకాయుద్ధములో పోరాడిన గెడ్డో హెల్మెట్, మాన్ సుత్ అను క్రిటికీ ముద్దవానల అంతు ఇంతవరకు తెలియనందున ఇవి కూడ నమ్మనీయే తెలచవలసియుండునని నాకాయుద్ధాధికారులు ప్రకటించిరి.

10 లక్షల కొత్త సేన.

లండను నవంబరు 12:—ఇదివరకు కాంక్ష నుచేసిన 10 లక్షల కొత్త సేనగాక, మరి పదిలక్షల కొత్త సేనల కూర్పుటకు ఈ త్రివిధవిధులను నడిపియు యుద్ధపుభ్యులకు గాను 20 కోట్ల పానులను అప్పుగా తీసికొనటకుగానూ ఈ త్రివిధవిధులను నడిపియు ముఖ్యమంత్రి ఆస్క్విత్తు గారు కామన్స్ సభ వారికి కోర నున్నారు. అది డెయిలీ టెల్లిగ్రాఫు ప్రకృతి వ్రాయుచున్నది. పన్నులవలన 5 కోట్ల పానులు నూలుచేయుట.

యుద్ధపుభ్యులకు గాను 5 కోట్ల పానుల ఆదాయము నమ్ముట్లు పన్నులను హెచ్చుచేయదలచినామని కోరాధిపతి యగు లూడో బార్ట్ గారు కొద్దిరోజులలో ప్రకటించబడుచు. ఇన్ కంట్రీ పాను 2 పిల్లింగులు 6 వెంసులు చేయబడును.

గొప్ప యుద్ధము.

హిందూదేశపు సైనికులు.

లండను నవంబరు 12:—యుద్ధము చేయుచున్న హిందూదేశపు సైనికులనుగూర్చి ఒక ఫ్రెంచి అధికారి వ్రాయుచున్న సమాచారము, యుద్ధ సైన్యమును వెచ్చుకొనెను. హిందూదేశపు సైనికులు చావును తీసుకొని క్రమశిక్షణయెదుట నిష్ఠాయముగ నిలుచుచున్నారు ఇంక వలన హిందూదేశపు సైనికులైన ఫిరంగులు కొట్టుట క్రమశిక్షణ సులువుగానున్నది. కాబట్టి హిందూదేశపు సైనికులను బాహిటును క్రమశిక్షణయెదుట నిలువగలవలసిందే చేయవలెను. హిందూదేశపు సేనలోని అధికారులకును, సైనికులకునుగల స్నేహభావము ఇంతింత పెద్దదని కాదు. హిందూదేశపు సైనికులు విభిన్నతమ చరిత్రాధమ సహించి, ఆకళి-హిందూ యుగోపుభండ యుద్ధధూమిలో వాదకాలానుగుణముగ వర్తించుచున్నారు. ఎట్లయిన హిందూదేశపు సైనికులు చరిత్రాధమతో పోరాడుచున్నారు.

దెబ్బులెత్తిన హిందూదేశ సైనికులు

లండను నవంబరు 12:—దెబ్బులెత్తిన హిందూదేశపు సైనికుల కొరకు నెట్ లోలో ఒక ఆసుపత్రిని స్థాపించిరి. నుప్ర సిద్ధ వైద్యులకు ఈ ఫ్రెడ్ రిక్టె వెల్ గారు సేకు ఆసుపత్రిని దర్శించి ఇండియన్ సైనికులలోన స్థాపించిన ఈ ఆసుపత్రిలోని ఏర్పాటులు దివ్యముగ నున్నవని చెప్పిరి. ఆసుపత్రిలోనున్న హిందూదేశపు సైనికుల వాగాలు యుద్ధములో పోయినందున వారికి నాలచింత గానున్నది. ధర్మాశ్రుతలైన పాగాలకు పనికిచ్చు కడ్డకయిచ్చునెవల చావంతి-సి-తురు.

ఒక నాకాయుద్ధమున నేరమురద్దగుట.

లండను నవంబరు 12:—గోవింద్ ప్రెసాతమ జర్మను యుద్ధవానలను తన స్వత్యమువలన టిర్కిక్ పాపిపో చ్చినాడని యుద్ధ ఆధ్మిక బ్రెడ్లిడ్ గారు నైమితిక అధికారుల సేముమోపిరి. ఇది చావణ జరిగినది. ఈ యుద్ధమున కప్పు లేదని తెలిసెందున మిలిటరీ కోర్టు వారు వదలివేసిరి.

ఒకటివ్వి కామని పోదార్చిము.

18 గొప్పలను మ్యాడెయమున ముట్టుట. లాహోరు నవంబరు 13:—గోడి అను శిష్టికారుడు కర్మావై పుణ్యముతో కయూరకపీ 18 గొప్పలను, సైనికుల భిక్షము మెచ్చుచున్న గోడికెట్ పిండును మ్యాడెయమునకు బహుమతిచేసెను.

క గాచీ నకంబు లితి:—ప్రతిభు లొకన భయపెట్టి
యో నును చేయజూచిన నలుగురు మహమ్మదీయులు కొందఱి

డివిజను సముదాహరణ పుస్తకములు, శ్రీ. పి. పి. డి. వి. పి. ఎస్. గారిచేత విచారించబడినవి. ముద్రాముద్రలు నలుగురు బాధ్యులు కలగలము. కార్యదాని గ్రామనివాసులు. వీరిలో నొకడు విశేషమునుగలచే చేయు వేసికొని జన్మనీచేయువని చెప్పకొనుచు తక్కిన ముగ్గురు వెంటబెట్టుకొని బయలుదేరుదురు. ఈ ముగ్గురు నితరులను బయలుదేరుచు వచ్చినప్పుడు, 5 అనుకుల సామంతులను గాని తీసికొని పోవుననియు తల ఒకటి 2) రూపాయ లిచ్చి కలగలచేయుననియు చెప్పయం దేడివారట. ముగ్గురు నలుగురు కొందఱు కొనుట్లు, నిమ్మలముద్దల వల్లె ముసుగులను చెప్పి ధోరక భయ పెట్టి మోసముచేయువానిరట. కేసుకు మోసదోషాలు విచారించినవారిత న్నానాధికారి ముద్దలును విడుదలచేసిరి. ఈ కేసును ట్రాంజిట్ బాన్ సము ఇవ్వెట్టరుగాని తీసికొని వచ్చిరి.

డిల్లీ.
రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధతంత్రవార్తలు.
డిల్లీ నవంబరు 12:—న కేడిగల యొద్దిగలతంత్రవార్తలు యిండియా మంత్రిగారు రాజప్రతినిధిగారికి పంపి యున్నారు.

పరామి బెల్జియము కుంగము
నవంబరు 11:—కలెనే చేరుటకు జర్మనులువల ప్రయత్నములు సాగించిరి. సోమవారమునాడు గూడ పూర్వముండునెనే దాడులుగ సంగ్రామము సాగుచుండెను. ఆర్మీంటికి సమద్రమునకును మధ్య స్థలమున సంగ్రామముల నుద్ధింపజేయువారు తీరముగలదేవుల దాడులచేసంగ్రామ మతి దారులముగ జరిగెను. జర్మనులు సామంతులతో నెదిరించిరి. ఈ పనునకును ఆర్మీంటికినకును నడుమ పరామి బెల్జియములు క్షాత్యుచుగ నిర్వహింపి చూపుచున్నవి.

తూర్పు ప్రస్థా
క్రాకోవ్ పోవు వారిలోనున్న లిక్వెన్ ద్ద రష్యనులు జర్మనులు జనుకరిమిచేసిరి. రష్యనులుమిస్సోచుచేరిరి. కలిసి యాలో రష్యనులు విప్లోకానిది చాటుచున్నారు. ఆర్మీ యాలోనున్న కోస్టికొలును ఎదిరమునుండి రష్యను వైస్కో వోగ్సులచే నడపింపబడుచు వచ్చిన టర్కీ వైస్కోయులు ముట్టడింపగ రష్యనులు ఆర్మీంటికిను కాపాడిరి.

ఎమైకు
బ్రిటిషు ఫ్రెంచి రష్యను జనాను యుద్ధనామము సముద్రమునకిది గాలించినను నొకరికి ఎమైకును ఆస్ట్రీలియా చేకవు యుద్ధనామముగ సిద్ధిచినకు నంపచేయు గలిగినందు లకు ఆస్ట్రీలియా వారందరును చాల చుంతునిది. కీలింగు (కోకసుదీవులు)ద్ద ఎమైకు కనుబడినది. దానిని సిద్ధి బద్ధునకు తరిమి కాలిచేసిరి.

కోనింగ్సుబర్గ్
తూర్పు ఆఫ్రికాలో మాఫియాద్విగమున కెదురుకున్న మాఫిగడలో కోనింగ్సుబర్గ్కు కనుగొనబడినది. ఆనది గుఖము మానిచేయుటకు ఇప్పుడా యుద్ధనామ యంగ్లరికి కొనియున్నది. కాన మరల నెట్టి మానిగూడ నికముందు చేయ గలదు.

జర్మను వర్తముల అంచనా
గాయములు తగిలిన వారును చనిపోయిన వారును కలిసి మొత్తముగలికి 12,500 లకు వైనను 15 లక్షలకు లోపునకు యుండుననియు; ఖయిరీలుగా పట్టుకొనబడినవారు గూడ నిందులోనే యుండియున్నారనియు వైస్కోవోగ్సులలో మూడువంతులలో నొకవంతు నందరనియు మిగిలియుండెట్లగు గాని జేరిన అంచనాచాలభాగమునిజమేయగును. ఆయన చాలజాత్రక సందనాచేయున్నాడు.

చాన్సులరుగారి ప్రసంగము.
ప్రపంచమున నిద్రనున్న దాను బయటికి మహాప్రభావ మహితముగ సంగ్రామమున నాంధ్రి ప్రైనికులు పోరాడుచున్నారు. మనకు తెలు కలుగుచున్నది. ఇదివరకు యిక్కిలి యుద్ధవశయమున్న జర్మనుల నాం గామిక శక్తియింకను భూమివారగలేదుగాని ఆదివినిగిలెమనుచే యున్నది. వైస్కో యముదేశమువై సక్రమముగ దాడిచేయటయను చిన్నచిన్న దేశములవారి స్వాంత్ర్యములను నిర్వీర్యము చేయుటయను జర్మనుల సాంగ్రామికనీతిలో లోపములు గానవచ్చువి.

హైందన్ ప్రాంతముల నమవార్తలు.
డిల్లీ, నవంబరు 13:—సర్వవత్ సజ్జితము ఈక్రంద విరంధిపడినవారు సాగింపు బెల్జియములలో సజ్జితపడినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

మృతులు.
యొద్దమధ్యమున చంపబడినవారు.— 8వ పూర్వార్ధ రైఫిల్స్ లో 2-వ జెమాదార్ మహ్మద్ రానా, 9వ పూర్వార్ధ రైఫిల్స్ లో 1-టి రైఫిల్స్ లో వాల్టర్.

తీరులు
గాయపడినవారు.— 8వ పూర్వార్ధ రైఫిల్స్ లో 1-టి జెమాదార్ మహ్మద్ బహదూర్ తానా.
కనుపడినవారు.
కనయవత్తువారు:— 35 వ సింపటాము, కప్తాన్ బుడనన్.

దుర్మలులు.
నిరుపదాగులు:— భోపాల్ కాల్యలములోని రైఫిల్స్ సెంట్రల్ కన్వల్ డివిజన్, 84 వ సిక్వెన్సెన్స్ లోని మేజర్ కిబ్, ఇండియన్ మెడికల్ స్వసులులోని మేజర్ ప్లాస్ట్, కప్తాన్ మే క్యాటర్స్, సప్టయి అండు బ్రాన్సుపోర్టు సంబంధించిన కప్తాన్ వాల్స్.

మరియొక బావిరా.
డిల్లీ, నవంబరు 13:—ప్రాన్సు బెల్జియములలో కలిగినవర్తములను వివరించెడి తొమ్మిదవబావిరాలో నెట్టున్నది:—
మృతుడు:—1టి. బార్డిరాజుసంత పూర్వార్ధపటాలములోని కప్తాన్ ఎస్. జి. డఫ్.

గాయపడినవారు:— 9 వ భోపాల్ కాల్యలములోని సుజేదార్ మేజర్ భూసింగ్, 15 వ లూథియానాసిక్కులోని జెమాదార్ హజ్జిబింగ్, 41 వ బోగ్రాన్ లోని మేజరు క్రుద్దాస్, 47 వ సిక్కులోని జమేదార్ వాభసింగ్, జమేదార్ గండసింగ్, 53 వ సింపటైఫిల్స్ లోని సుజేదార్ వీర్సింగ్.

నిరుపదాగులు:— సప్టయి అండు బ్రాన్సుపోర్టు కోర్ లోని పి. బి. బయర్స్.

సానికాగ్ కారుల ఋణశాసనము
సవరింపబడిన విధులు.

డిల్లీ నవంబరు 13:—ఈ శాసనమున సవరింపబడినవి ఘటన యిండియా దొరతనమువారు ప్రకటించి యున్నారు నానిలో నీ క్రింద వివరింపబడినవి ముఖ్యమైనవిగా నున్నవి.

లోకలుబ్ధులవారు

(1) స్థానిక ప్రభుత్వముల వారివద్ద తీసికొనిన బడులకు 20 సంవత్సరములలోనే తీర్చవలెనియును లోకలవద్ద తీసిన ఋణము 3) సంవత్సరములలో తీర్చవలెనియును యిదివరకు కానగ్రంథమున లేదమేర్పర బడియున్నది. ఇప్పుడా లేదము తొలగింపబడినది. మొదటి తరగతి ఋణము నకు మితి 80 సంవత్సరములకు మోపుంపబడినది. రెండవ తరగతి ఋణములకు మితి తీసివేయబడినది. ఋణదాతలును ఋణ గ్రహీతులును నిర్ణయించు కొనిన ప్రకారము తీరమానిము చేయవలెను.

(2) స్థానిక ప్రభుత్వము వారివద్ద పుచ్చుకొనబడుముంతుయు నొక్క సంవత్సరముననే పుచ్చుకొనబడుట వీలులేన ప్పుడును దరిమిట్టాసంవత్సరములలో పుచ్చుకొనుదేడిఋణము ఒక్కొక్క సంవత్సరమునకు లక్షరూపాయల మించునెడలను ఆ ఋణమును ఇండి యాదొరతనమువారికి తెలియపరచవలెను విధియిదివరకున్నది. ఈవిధిని యిప్పుడు రద్దుచేసిరి.

(3) అత్యవసరపు బదుల్ శాసనమునందు అట్టిబదులునెన్నునములు కాదని కాన్యముల నిమిత్తము పుచ్చుకొనబడునా గారి 50 చాల కాలము నిలవయుండగల్గలేననియు, సాధారణముగా 5 ఏండ్లలో తీర్చవలెననియును, ఏసందర్భము లో వైసుగూడ 15 ఏండ్లకన్న నెక్కువ కాలము తీర్చకుండ నుండ రాదనియును విధి యిదివరకు కలదు. కొత్త విధులలో నీప్రత్యేక నిర్ణయముదాహరింపబడలేదు.

(4) పట్టాకాలంకాగములలో చేరిన పురమండలములు బహిరంగదాణములు సంపాదించు మున్నగువానికట్టింతుటకు స్థానికప్రభుత్వములవారివద్దనుండి పుచ్చుకొనబడినవి 60 సంవత్సరములలో తీర్చివేయవలెనని ఇదివరకు శాసనము గా 5 వ విధియొన్నది. ఇప్పుడా నిర్ణయము తొలగింపబడినది.

(5) బదులుగాని బావిల పుచ్చుకొనట కనుమతిగాని కోరెనులోనును పోర్టులవారు తెనుగురాష్ట్ర స్థితిముక్కునినమును స్థానిక ప్రభుత్వములవారికి తెలుపవలసియున్నది. ఇప్పుడా విధిమునుగురించి తీర్మానింపగూడ నుదాహరింపబడియుండలేదు.

(6) వెడ్డెన్దర్ కాల్యలములు (మ్యునిసిపల్) సంఘము) దొరతనమువారివద్ద పుచ్చుకొను బదుల్లకు రాజ

ధానుల బదుల్ శాసనము క్రిందపండునను ఆకాన్సలేషనులు లోకులవద్ద పుచ్చుకొనెను బదుల్లనుగూర్చి ప్రత్యేకశాసనములుండుటచేతను యానాతకవిధులలో కాన్సలేషనుల ప్రసంగముచుట్టుకొనబడి యుండలేదు.

(7) బాడియా గొర్రెతనమువారి: ముందుగా తెలియజేసిన కల్కత్తాలోపలనే స్థానికప్రభుత్వములవారు కొన్ని కొన్ని విధులకు బదుల్లలో లోకుల పోర్టులవారు లోకులవద్ద బదుల్లు పుచ్చుకొనట కనుమతి యొసంగవచ్చునని వివరింపబడినది.

(8) లోకలు బాడిలవారు లోకులవద్ద పుచ్చుకొను బదుల్ల ప్రత్యములలోని మొత్తములు రూపాయలలోనే యుదాహరింపబడవలయునని యిదివరకు 3-వ పిడిలోనున్నది. ఇది కేవలము ప్రాతపద్ధతితో సంబంధించినదిగాని యీ నూతన విధులలో వదలివేయబడినది. పానులు (బంగారువాణ్యములు) బదుల్లు పుచ్చుకొను బదుల్లని విధానమును గురించిన ప్రత్యేక విషయము క్రింద వివరింపబడినది.

(9) బదులు పుచ్చుకొనట కనుమతి నొసంగిన ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ ననుమతి నొసంగిన యెడల చిన్న సాధారణముగ నొక నిర్మాణముకొరకు బదులుపుచ్చుకొన్న ఋణమును తీర్చుటగాను ఆ ప్రతిష్ఠాపనమువలన వచ్చు నాదాములలో కొంతభాగము ఋణాన్నిధి (సింకింగు ఫండు)ను తీసియుండుట బదులు పుచ్చుకొన్న మొదటిసంవత్సరమునందే ప్రారంభింపబడవలయుననియును చాటుబాటబడి ఋణము పుచ్చుకొని పప్పుడు మొదటివాయిదా ఋణము లేదమొదలు సంవత్సరములోనే నీ ఋణాన్నిధి సామ్యము తీసియుంచవలెనని యనయతియొక ప్రత్యేక విధిగా నేర్పరపబడినది.

ఆతిర్మానమునకున్నభవాంధ రంగీకరించి సభ ముగిసినది ఇంగ్లాండులో కలెస్సీ కమిటీవారియెదుట సాక్షిమిచ్చిన పండిత విద్యాసాగర పాండ్యాగారును ఎం. ఆర్. సుందరయ్యగారునుగూడ నచట నుండుటచే నావిషయమును గూర్చి కొంత విచిత్రసంగము జరిగినది. ఆ విచిత్రసంగమున యం. ఆర్. సుందరయ్యగారును యస్. వి. దొరస్వామి అయ్యగారునుగూడ కల్పించుకొనిరి.

ఇండియా గెజెట్టు.

డిల్లీ నవంబరు 13:—ఇండియా గెజెట్టులో నిట్లు ప్రకటించబడినది:—రెజిస్ట్రేటివ్ శాసనసభలో, శ్రీ సి ఆర్ నూటలు గారు రాజీనామా యిచ్చినందున వారి స్థానమున రెజిస్ట్రేటివ్ కర్నలు పి. ఆర్. జి. గాడ్కరుగారు అధికారంలో మెంబరుగ నియమింపబడిరి. రాజప్రతినిధిగారి అంగరక్షకులుగనున్న మార్ నట్లీ గారు రాజనామా యిచ్చినందున వారి స్థానమున రెజిస్ట్రేటివ్ వాడైడుగారు నియమింపబడిరి.

వైస్రాయిగారికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

డిల్లీ నవంబరు 13:—బ్రిటుక్రటిగారి క్రిందివార్తలు నైస్రాయిగారికి పంపి:—బెల్జియములో యుద్ధముతెరిగి తీరము ప్రారంభించినది. రష్యనులు డిక్కుముడు పట్టణము నాక్రమించుకొనిరి. పట్టణముపై ప్రదేశముపట్టుట మిత్రమండలివారి చేతులలోనున్నది. లంబార్డిడు అను ప్రదేశమును తెరిగి మ్మీకుండలివా నాక్రమించుకొనిరి. ఇక్కిసు మొదలు నూర్నోప్రవరకున్న కాలరాయింకను మిత్రమండలివారి స్వాధీనములోనే యున్నది.

రుస్సానొరతమువారు తెలిపినసంగతులు.
జర్మనులు పోలండునరిహద్దులలో కెంటుసోకోవారు తూర్పున రెక్రెకాషములను నిర్మించుకొను చున్నారని దొరతనమువారు తెలిపిరి. దాన్వైకాకో కొటలకు జర్మనులును ఆస్ట్రీయనులును దిక్కుచుగలపరచిరి.

తూర్పుప్రస్థా యుద్ధరంగమునందు అట్టిబదులు 23,500 మొదలు నవంబరు 5 వరకు నిర్వహణలో నూటికి 70 మంది ఆఫీసులు చనిపోయిరి. రష్యనులు వ్యావకాష్ట్రుల స్థిరగులను, 52 ఉత్తరగులను, 2) బంద్ మెంబర్స్ స్థిరగులను, 320 ఆఫీసులను, 2170 మంది ప్రైవటులనుపట్టుకొనిరి.

నడికాల్ కాల్యలములు.

తిరుగుబాటు చేసినవారు పిన్నవీరుయై దొరతనము వారి పక్షమున పోరాడుచున్న క్రాంతిగారి నేననై బడిరి. ఎవరికి విజయము కలుగలేదు. దొరతనము పక్షమున పోరాడుచున్న ఈయనగూడవైకులు తిరుగుబాటు చేసిన బేయర్సునను వెట్టునదియొద్ద చేల్సాచెగారు. పోరాటాల్ 364 మంది ఖయిదీలుగ పట్టుకొనిరి.

వైగరు టార్గెట్ పవన.

వైగరు అనుపదేశ శత్రువుల సముద్ర సేనలను మంచి చేయబడినది.

ఎవరూ కేటెన.

దీనికేటెనకును, ప్రాన్సిస్ జోసెఫ్ రాకుమారునికి చెప్పిలు కేటెన కీనిని ఇయిదీయగ వట్టుకొనిరి. వీరిని రణ ధోమప్రకారము గౌరవించకలసిన దనియు, వారికేటెనకు, లూగ కొ: కూడదనియు నాకాదీభాషికారలు ఆస్ట్రేలియా దొరతనమువారికి తెలిపిరి.

క్రూరభతు.

హిందూదేశపు ప్రాంతముల గొప్పగ-బోరాదులను మన ముగించితిమి. అనకొని:దా:కంటె వీరు హెచ్చుగ బోరాదులను గనియు, వీరు వైగరునుకేతము. కాంతియును పట్టుకొని చూపి, వీరినెదురైన సమయ విదేశే వైగరులకు ఆ భాష్యమును కలిపించిని క్రూరభతుగాని ప్రభువులనభిలాషి చేపిరి.

టర్కీ వ్యవహారము.

టర్కీ వ్యవహారము గురించి క్రూరభతుగాని:— మనకు మహమ్మదీయ మతముతో కొంచెమును కలహము లేదు. టర్కీగతి యేమైనను, మహమ్మదీయమత మెప్పుటి వలెనే యుండును. మహమ్మదీయ మతము దానిచేత్ర అరేబియాలోపు ట్టి న వి కాని టర్కీ లో పుట్ట లేదు. ఆస్పిర్వతు గారి ఉపన్యాసము.

కామన్వెల్త్ లో ఆస్పిర్వత్ గారిట్లున్నది:— యుద్ధము ప్రారంభమై యప్పుటికి అయిదు నెలలుయినది. ఈ కాలములో బ్రిటిషు సేనలలోనున్న రాజకీయ కక్షలవారిలో విశ్వభావము కుదిరిక కార్యమునకై ప్రయత్నములు చూచిరి. ఈ విక మత్యమును బోలెడి మనచేత్రాలో నెచ్చటను కానరాదు. ప్రపంచమునందలి ఆస్పిర్వములలోని బ్రిటిషు ప్రజలుమన యందు రాజభక్తి నిరూపిత యేగాక అనేకవిధముల సహాయ ముచేయుచున్నారు. మన సేనలు ప్రెంచిదేశపు కేసలతో కలసి సాహసముతోను పట్టుదలతోను అపాయములకోసమై పుష్కల సములను నిలిపిరి. జర్మనీవారి మొదటిప్రయత్నములను మన సేనలు భగవచ్ఛేదించిరి.

యుద్ధము చాల కాలము జరుగదు. కాని జరిగిన కొలది బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క సాధక సంపత్తిలు కలుపడి, యుద్ధమును సాగించును. నష్టమైన నైనిములను పూర్తచేయుచు స్వస్థానములను కక్షించుకొనుచు చిహ్నము మన సేనలు విజయమును పొందును బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విషయము, గండిగార్గలో నున్నది. మన సామ్రాజ్యము స విధావృత్తమున్న కొలది, మన సామ్రాజ్య సిలిచించలమైన కొలది, మనము ధృఢ ప్రతిస్పృహకుల మనియు చిన్న జాతుల స్వాతంత్ర్యమును న్యాయమును, రక్షించువార మనియు ప్రేమగాంచి కాశ్యతిమగు క్రింది విజయమును పొంద గలము

దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటు.

దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటువారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నందు రాజభక్తి కలిగియుండుమరియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మున కేదిధముగు యొప్పించి కలుగబడే జేయుటకు తగిన ప్రయత్నములను చేసెదమనియు తీర్మానించి రాజు గారికి తెలియ జేసిరి.

బర్మా.

రంగూనుమునిసిసాలిటీ.

రంగూను నవంబరు 13:— ఇప్పుడు యుద్ధము జరుగు చున్నందున వక్రము మున్నగునవి జరుగుటలేదు. ప్రజల కన్నా సాధికముల యిబ్బండికొనుచున్నది. ఇందుకలన పన్నులను తగ్గించకలసిదని రంగూనుమునిసి పార్లమెంటుకి నూచింపబడినది. తొట్టి నెంట్లు గవర్నరుగారిట్లు పన్ను తగ్గించువాడని నిశ్చయించిరి. పన్నును తగ్గించుట కలన మునిసిపాలిటీ వారికి ప్రతిసంవత్సరము రిక్కిలైతల రూపాయలు కష్టము వచ్చును. ఒక కేజీ మునిసిపాలిటీవారు రిక్కిలైతల రూపాయలు కష్టపడుట కిష్టపడినను దీనిచేయుద్ధముచే వాడపడుచున్న ప్రజలకు యెంతమాత్రము లాభముండదని తొట్టి నెంట్లుగవర్నరుగారి చెంచుచున్నారు.

ఇద్దరు జర్మను దేశీయులు.

ఇయిదీయగ పట్టుకొనబడట.

రంగూను నవంబరు 14:— టేవోయింగ్ ని రంగూను మైనింగు కంపెనీకి సంబంధించిన ఇ. ఏ. జె. వెన్నెను అనకర దును, ఏ హెర్బెర్ట్ గారు అనుభవము కడచిన సాయంకాలము భాటనానండి యిక్కడ పుకచ్చిరి. వీరిద్దరు జర్మను దేశీయులనియు, వైనిరులుగ పనికిరచ్చు వనుస్సులోనున్నారనియు తేలికందున అహమ్మదాబాదుపంపబడునరకు యిక్కడ బంధించబడిరి.

రంగూనులోని తురమ్మలు

రంగూను నవంబరు 14:— ఇప్పుడు ఆంగ్లేయ సేనలు గ, పరిగణించ నలసిదని చాలామంది చాక్షాత్రజ్ఞులును, మరి యితర తురమ్మలును, డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారికి దగభాషు చేసికొనిరి. వీరుచెప్ప సంతులు నిజమయి: కావో ధ వ పరదుటకు చాలామంది పోలీసు కమ్యునెనరుగారి యెద్దకు తీసికొనిపోబడిరి.

నెల్లూరు మహమ్మదీయ రాజభక్తి పథ.

1914 సం. నవంబరు నెల 8 తేది నెల్లూరు మహమ్మదీయ లిబరెషన్ సైట్లో నుమారు 500 మహమ్మదీయులు సభ చేరి బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారి యెడల తమకు గల రాజభక్తికి బహులు బరుప నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు ఛాన్సలారు గారు జనాభ మహమ్మదీయ ఛాన్సలారు నావత్ అహమ్మద్ అకసారిగారి ఆధ్వర్యము క్రింది నీక్రింద విషయములు తీర్మానింపబడెను.

ఇప్పుడు యూరోపులో జర్మనులయొక్క దుర్బుధవచే టర్కీ గవర్న మెంటువారు కలియె లిందకు తమకు గల ఆనూతులను జనాభ మజ మిస్టాక్ అనుజ్ఞాసాయలు కిర్మానిగిజే ప్రహజుచేయబడి జనాభ మహమ్మదీ గౌన్ సాయలు జనాభ మహమ్మదీ గౌన్ భాక్ సాయలు గౌన్ గాన్సలే నెకెండు చేయబడి యావస్థుండి సభికులచే ఏకవాక్య ముగా ఆమోదింపబడెను.

ఎటువంటి సయములందును బ్రిటిషు గవర్న మెంటు వారికి తోడ్పడజేయున్నాను మహమ్మదీయుల రాజ్యపాల నలో కూడ ను న కు లంభించిట్టి హక్కు ను బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారు మన కొనగియున్నార గనుక మేమంద రము వారికి కృతజ్ఞులము అని జనాభ యన్ అబ్దు గ్రహమాక్ సాయలు జనాభక్ గారిచే ప్రహజు చేయబడి జనాభ గులాం ఆహమ్మద్ కు సేనాయలు జనాభ సయ్యద్ భాగర్ అని సాయలు గార్లచే నెకెండు చేయబడి యావస్థుండి సభికులచే ఏక వాక్యముగా ఆమోదింపబడెను.

బ్రిటిషు గవర్న మెంటు వారికి జయముకలుగ గలందు లకై స్థావర నడచెన. ఈ తీర్మానములను ప్రభుత్వము వారికి పంపుట కేర్పాటులు జరిగెను.

TELEGRAMS.

Turkish Subjects and Naturalisation.

RANGOON, November 14. Large numbers of Bagdad Jews and other Turkish subjects are applying to the District Magistrate for enrolment as British subjects. Many of them are sent to the Commissioner of Police to have their statements verified.

Two German Prisoners.

E.A. Depken of the Rangoon Mining Co., at Tavoy and A. Morganroth who arrived from Thaton last evening having both been found to be German subjects of combatant ages have been interned in the British Infantry lines until their despatch to Ahmednagar. (censored.)

BOMBAY.

Mr. Gokhale's Arrival.

BOMBAY, November 13 The Hon. Mr. Gokhale was among the passengers on the P. and O. Mail steamer "Kaiser-i-Hind," which arrived in Bombay this morning on her maiden voyage from London, performing it in 20 days, beating the record of all other sister steamers of the P. and O. Among other passengers who arrived to-day by this steamer were:—Mr. Carmichael, Mr. Chapman and Mr. Chaplin, Viscount and Miss Molesworth, Lady O. Dwyer, Lady Robertson and Lady Hume.

The Voyage.

A Press representative was informed that the working of the wireless was stopped under orders from the Admiralty after the vessel left Plymouth, evidently with the object of not letting the enemy's vessels know anything about its movements. The "Kaiser-i-Hind" was not escorted during the whole of its voyage. The usual short stays were made at Gibraltar, Malta and Port Said. The passengers heard of the outbreak of war with Turkey only after reaching Suez. (Censored.)

All-India Weather.

SIMLA, November 13.

The weather has been dry in the whole of the Indian area but the conditions are unsettled in northwest. FORECAST:—No important change.

(RUETER.)

THE ROLL OF HONOUR.

British Casualties.

LONDON, November 12. The following casualties are announced.

Killed.

Second-Lieut. K. Aplin, Inniskillings Fusiliers. Lieut. J. Casey, Rifle Corps. Capt. F. Chenevix Trench, Royal Artillery. Capt. E. Coventry, East Lancashires. Second-Lieut. Elington, East Yorkshires. Capt. Glanville, Medicals. Capt. F. Mauckworth, Royal Artillery. Lieut. Col. C. Mo land, Welsh Regiment. Capt. R. Ommannay, Engineers. Major A. Percival, Northumberland Fusiliers. Lieut. C. F. Pierson, Royal Artillery. Capt. W. Temple Gloucesters. Second-Lieut. H. B. Strong, West Surreys. Capt. E. E. White, Northampton.

Died of Wounds.

Second-Lieut. F. Eastwood, West Surreys. Second-Lieut. A. D. Harding, Gloucesters. Second-Lieut. J. Holman, Fourth Dragoons. Capt. H. A. Kennedy, Irish Rifles. Capt. W. Montgomery, Leinsters. Lieut. R. F. Walker, Manchesters. Lieut. M. A. B. Walker, Bedford. Lieut. R. Giffard, Royal Artillery. Lieut. M. T. Johnson, South Wales Borderers. Second-Lieut. A. N. Trotter, Royal Scots.

Indian Casualties.

DELHI, November 13. The following is the 8th list of casualties reported from France and Belgium:—

Killed in Action.

Jemadar Mahabir Rana, 2nd 8th Gurkha Rifles. Lieut. Walton, 9th Gurkha Rifles.

Wounded.

Jemadar Harak Bahadur Thapa, 1st 3rd Gurka Rifles.

Missing.

Capt. Buchanan, 35th Sikhs.

Invalided.

Lieut. Colonel Dobbie, 9th Bhopal Infantry. Major Gibb, 34th Sikh Pioneers. Major Stanley, I. M. S. Capt. Mac Watters, I. M. S. Capt. Watts, Supply and Transport.

The following is the 9th list of casualties reported from France and Belgium:—

Killed in Action.

Capt. S. O. Duff, 1st King George's own Gurkha Rifles.

Wounded.

Subadar Major Bhure Singh, 9th Bhopal Infantry. Jemadar Harnam Singh, 15th Ludhiana Sikhs. Major Cruddas, 41st Dozras. Jemadar Natha Singh, 47th Sikhs. Jemadar Ganda Singh, 47th Sikhs. Subadar Vir Singh, 59th Scinde Rifles.

Invalided.

Major C. B. Byers, Supply and Transport Corps.

Prohibition Against Aliens.

In Canada.

LAHORE, November 14. Intimation has been received that the Government of Canada has extended the period of prohibition against the landing of artisans and of skilled or unskilled labourers at ports of entry in British Columbia to the 31st March, 1915. Intending immigrants are therefore warned that they will incur very considerable risk of non-admission if they proceed to British Columbia in search of labour within this period.

Mr. Gokhale Interviewed.

BOMBAY, November 14.

The Hon. Mr. Gokhale who arrived by yesterday's Mail Steamer left for Poona last night where he will stay till the end of December. Mr. Gokhale intends to attend the Delhi meeting of the Imperial Legislative Council in January. Questioned about the work of the Public Services Commission Mr. Gokhale was not inclined to say much. He told the interviewer "we have concluded our more important deliberations and my colleagues have very kindly offered to postpone the last stage till end of April next when I am expected to return to England for a short time. I had to leave England as I could not stay there during the winter without risk to my health. I may say that I look forward with some confidence to the outcome of our labours. Asked he is opinion about the present conflict in Europe Mr. Gokhale said I do not think I have got anything special to say. To my mind it is primarily a matter of good faith on our part to stand by the Empire in its hour of difficulty and I am sincerely pleased that the attitude of all sections and classes of our countrymen has been so absolutely correct all this time. This attitude as you are no doubt aware has made a very favourable impression in England and I have no doubt that unless something unforeseen occurs it will tend largely to alter the present relations between England and India. It has brought sensibly nearer the relations and hopes which so many of our distinguished men from Rajah Rammohan Roy and Dadabhai Naoroji cherished about our political development.

Weather Report.

SIMLA, November 14.

Weather continued dry everywhere. FORECAST:—No important change.

పారిసుపట్టణము.

ప్రజల స్థితిగతులు.

ప్రజలు పరామర్శమునై వాటివడలి ముహూ సెలదిన ముదిరి హెచ్చుగానైనది. ప్రభుత్వము మరల పారిసునివాసము నిగ్రాహక శక్తికి వచ్చియున్నది. పారిసునివాసములకు విచారములను మరుగునొలిచి వికాసపథముతో నితరులకు కనబడునట్లులే పరామర్శ సంగ్రామచింతలను విస్మరించుచున్నాడు. సాయంకాలముందు ప్రకటించబడు పత్రికలను కొనుటయున్నను వాస్తవము చదువుటయందును ప్రజలకు నాతురత తప్పు మరి యెట్టియాంధోళనమునుగూడ నూచనకైన నకపడుటలేదు. ప్రాకార బహిష్కరణమున నున్న యాసనముల వరుసలయందు మధ్యాహ్నము మొదలు రాత్రి 8 గంటల వరకును (అటవిమృత సచటనుండ నీయరు) గూడ ప్రజలు క్రొక్కరిసి కనబడుచుందురు.

స్వకార్య నిర్వాహ్యమనందును, స్వదేశీయలయందును అంగ రహస్యనుసహాయబలములయందును పరామర్శజలందరును సంపూర్ణ నిర్వాసమును కలిగియున్నాడు. యుద్ధభరితమును గూర్చి ప్రశ్నించువా రెవ్వరును లేరు. ధర్మపక్షమునకే విజయము చేకూరవని యెల్లవారును పలుకుచుందురు. దానంజేసి పరామర్శజల సాధ్యమగునంత నిరాంధోళనముతో తమతమ వ్యాపారములను నెరవేర్చుచున్నారని సహజముగా గ్రహింపవచ్చును. ప్రతివానికీ ప్రజలముగ చేయనిండినపని గలదుగాన వాగు విమగుకొనుటకును సలుగుకొనుటకును గూడ తీరికయేలేదు. ప్రతివారు నేడో యొకవిధమున పాటుపడుచునేయున్నారు. దేశవిషయక పునరుద్ధరణమునందు స్త్రీలు ప్రధానభూమిను వహించియున్నారు. పట్టణమున వనేకప్రదేశములయందు కోణికిలన సాంఘికములు (అహక్రాసన ధార్మిక సంఘము) ఉపచారస్థానముల నేర్పరచియున్నారు. కాన కొంతమంది స్త్రీల సంగతులకు కావలసినవస్తువులను నిర్మించుచున్నారు. గాయములుతిగినవారికి ప్రాథమిక చికిత్సచేయు పద్ధతులను మరికొంద రభ్యసి చి యిట్టి సేవకసంఘములలో చేరుటకు తగు నేర్పు నెలవరచుకొనుచున్నారు. వైని కల యాలునిష్ఠల కుపకరించుట మొదలగు ధర్మకార్యముల యందు తమ సేవకాలమునంతయును గూడ కొందరు వినియోగించుచున్నారు.

మరియు పురుషులందరు సంగ్రామరంగమున కేగి యొండుటచే స్త్రీలభారము మరింత యధికమైనది. కాన కట్టుపని తోను కట్టుగుడ్డలను చుట్టులు చుట్టుటతోను స్త్రీలకార్య భారము ముగియలేదు. అనుదినమును క్రొత్త క్రొత్త ధర్మప్రతిష్ఠాపనముల నేర్పరచి వారిని పారిసు నగరమందలి స్త్రీలచక్కగ నిర్వహింప గలుగుచున్నారు. పట్టణమునందు గల స్త్రీలలో తక్కువ తాము సోపించుకొనటకు పనిచేయు సహకర్తలగుస్త్రీలు చాలమంది గలరు. వారికి పనిచూపించు నుద్దేశ్యముతో ననేక ప్రతిస్థాపన లేర్పరచ బడినవి. దుస్తులను కట్టించు వ్యాపారమును ప్రారంభించు నీనిని నడపించుట కొక సంఘ మేర్పరచబడినది. పారిసునగరముందు చేరువేరు పేటలలో నేర్పరచబడిన భిక్ష సంఘములన్నియు నేకీభూతములై పనిచేయునట్లేర్పరచుటకు గూడ సీసంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. పోకిరీలు దుష్టస్వభావులు ఈ న్యాయపుల కొందరు ప్రజలను భీతిల్లి చేయదగిన గాలివాస్తవ సనేకము పట్టణమున వ్యాపింప చేయుచున్నారు. అట్టి దేశ ద్రోహులను కఠినముగ శిక్షించుటకు నగరాధికారులు కృతనిశ్చయము లైయున్నారు. కల్ల వ్యాపక కల్పించు వారి యావహిక గ్రహించుట కధికా స్వేచ్ఛా మొనరించు చున్నారు. యుద్ధనిహతులను వారి బంధుగుల కరిగించుట కొరకు మృత్యునైకుల శరీరభాగములను నిరూపణ చిహ్నములను యుద్ధమంత్రి గారట్టి వైనికుల బంధుగుల కంపుచేసినారు నట్టి నీలి వార్త లొక్కటిగ వ్యాపించి యున్నది. ఈ పుకారుల కాధారమేయియునతడు బంగారుగాని స్వేహితుడుగాని సంగర రంగమున నున్నప్పటికీ కుటుంబము వాటికి వార్తలు వివరచ్చినచో వారి కధిక సంరక్షకముగా నుండునుగాన నిట్టి నిరూపమును నిరూపణ మొనరించుటకు కఠినప్రయత్నముల నొనరించుచున్నారు. మిలిటరీ సుఫలభివముగూడ నట్టి దుష్టలభివమువలె యుక్తియుక్తము కాకున్నను సుఫలభివముట్టి భావన కలవానికైన నధికనష్టము కలిగింప నేరదు. సంఘమునకు గలిగింపబాలునిరత్నాహముమిక్కిలి తక్కువ గా నుండును. దుష్టలభివముగూడ ప్రభుత్వమునందలి సమయమునందు బ్రహిష్కరింపబడిన వారును కేవల నష్టమును కలిగించు

వారును గూడ నై యుండురు. వారిమాటలను వివరము జక్కనులు పారిసునగరమునకు కనుమాపు మేరలో నున్నారని కూడ భావించుచుందురు. కాన నట్టిచో పారిసునగర ప్రాకార సమీపముననున్న ప్రదేశములలో నివసించుచున్న వారును, వారి యజమానులును, క్రైతులును నాలుగు దినములలోపున వారిని విడచిపోవలెను. అచటనున్న కట్టడములను పడగొట్టవలెను అని యే యువము పుత్రికయందైన నొక చిన్న ప్రకటన ముగపడి నంతనే దుష్టలభివము మాటలను విని లేచిపోని భావనలను భావించుచున్న ప్రజలందరును మిక్కిలి శాపందెదరు. విజముగా పారిసునగరము ముట్టడింపబడుటయే తట్టింపినను గూడ ప్రజలందరును పూచిక పుల్లనుగూడ పోగొట్టుకొనకుండ సాధ్యముగ పట్టణమును విడిచిపోవుటకు కావలయునంత సావకాశముండకపోదు. మొత్తముమీద ప్రజలకు శరీరబలమున్నంత హెచ్చుగా మానసికబలము లేదు. ఇంగ్లీషువారు మనలేలేదు. 1870న సంవత్సరమందుగూడ పరామర్శమొక్కటి మాత్రమే ప్రతిఘటించినపుడు దైవ జగ్గులకు ప్రారంభమునందయు నంతయు ననుకూలముగనే పరిణమించినను వారు పారిసునగరమును చేరుట కంతకాలమో పట్టినది. ఇప్పుడప్పుడో పరామర్శబలము, అంగదళము, బెల్జియనువాహినియు గూడ దేశమును రక్షించుచున్నవి. రష్యను సైన్యనిచయములు వెన్నెంటివచ్చుచున్నవి. ఇటులన్న యువనకులముగనుండ నిరుత్సాహమున కనకాశమొక్క నన్నచో గ్రహింపబడుటన్నాము. వాచాలత గల కొందరికి కళ్ళపీకాచి యిట్టి పిచ్చి సంకతులను బోధించుచుండనేవు. అట్టివారు వాగ్ధంధన మొనరించుకొనుట యుక్తియు. ఫిరంగిగుండ్లు ప్రేలుచున్నప్పుడు కలుగు శబ్దములు కన్న రంధ్రములను బీటలు వరపునప్పటికన్న మానసికమగు భీతి పట్టరానిదైనప్పటి యపస్థయే కేవలము దుష్టరముగ నుండును. అట్టి భయోదేశము కలిగినపుడు నోరు మూతబడక యిట్టి నోటిమాటలు నోట వెడలుచుండును. వాని నాపుకొనుట కష్టసాధ్యము.

వైన్యములు సమకూర్చుబడునను వార్త వెడలగానే దేశమందంతటను వెండిండ్లధికమైపోయినవి. యుద్ధము ప్రారంభమగునను వందలి కలిగినంతటనే వివాహ స్థానములన్నియు వివాహ సంఘములలో నిండిపోయినవి. పురమందిరముననున్న వివాహ కార్యాలయమున జను లేడములేకుండ నిండియుండ సాగిరి. సంగ్రామమునకేగ వాల్చాపింపబడిన వెండికొడుకులు వివాహమును స్థిరపరుచుట కకసరుగు పుత్రముల నన్నిటిని బడయుటకు వ్యవధిలేనందున ముఖ్యపుత్రములను మాత్రమే వారు తీసికొనిననుగూడ వారివాహముస్థిరపరుచుటకధికారులు సమ్మతించిరి. వ్యాయాసాస్త్రావశ్యకము లగు తక్కిన ద్వివారంత పుత్రములనుకల నొసంగబడునటు నిష్పన్న చేయుచుండెను. వెండి సంఘములవాండరును చిచ్చి చిచ్చి అంగ్ల, పరామర్శ, రష్యను, బెల్జియను పరాకములను ధరించియుండిరి.

సహాయవైన్యములు విజయము కలుగునట్లు దేవాలయములలో ప్రార్థనలు జరుపబడుచుండెనుగాన ప్రజలు దేవాలయములలో క్రొక్కరిసి యుండుచుండిరి. పరామర్శ సేవలకు విజయము చేకూరునట్లును సంగ్రామముననున్న తమతమ భర్తలను తలద్రులుగు సోదరులను నిరపాయముగ మరల నిలుచేరునట్లును కటాక్షింపవలెనని స్త్రీలు యుద్ధారంభము మొదలు నిత్యమును నోటరుచేయు దేనువికాటయర్పు అను పరిధేవాలయమునకేగి ప్రార్థనలు చేయుచుండిరి. పారిసు నగర దేవాలయములలో నీదేవాలయము మహాత్మరమని పరిగణింపబడుచున్నది కాన వైవచింతగలవారు గుంపులు గుంపులుగ నచటికి పోయి దేవతా పీఠాంతిమున అక్షరమృత్యులకేమునలె దీపారాధనము చేయుచుండిరి. సంగ్రామమునకు పోయినవారి శౌరవముకొరకును దీపస్పర్శలన వారికి భగవదాశీర్వాదము లభించునను దేవాలయముననుసరించియు దీపారాధనముచేయుచుండునెను. నూలుకత్తులకు బదులు వారు కొవ్వకత్తులను వెలిగించుచుండిరి. ఒకవారముగోపాలలో కనినను లక్షనత్తులు వెలిగింపబడినవి యంగనా వేచుబడినది.

యంతులపడియు కలవేసి వారి వైన్యము

1858న సంవత్సరమున శ్రీ విక్టోరియా రాణిగారి ప్రకటనము కొంగూరకమున ప్రకటించబడినది. అంతకు పూర్వము హిందూ దేశమునందు వైన్యములు గుండువిధములుగా నుండెను. కంపెనీవారు కొందరిని తయారుచేసి వారి వ్యయముల నన్నిటిని తామే కరించుచు నెన్నాటుచేసినవైన్యముకట్టి; బెల్జియ రాజ్యమునందలి దొరతనమువారు పంపిన వైన్యము మతియొకటి కంపెనీ వారి వైన్యములలోనున్న వైనికులందరును యూరేషియనులను తక్కువ తరగతుల యాంగ్లయులును అయి యుం

డిరి. వీరు యూరేషియను స్త్రీలను హిందవ స్త్రీలగు గూడ వెండియాడుచుండిరి. వివాహములు చేసికొనిన వారందరును ప్రత్యేకముగ కట్టబడిన యొక పేటలో రాజమార్గమునకు రెండు ప్రక్కలను కట్టబడిన యింద్లలో నివసించుచుండిరి. ఆయింద్లనరు. లూక దానికొకటి యెదురుగా కట్టబడియుండెను. ఈ పేటలలోక వారకీములు తూర్పు మొగముగా కట్టబడి యుండెను. కంపెనీవారి వైన్యములో ననగా పదాతులలోను ఆశ్వికులలోను ఫిరంగిదళములలోను పనిచేయువారందఱు గూడ చాలబలశాలులు (నే యుండిరిగాని బ్రిటిషువీరులనుండి వచ్చిన ప్రభుత్వము వారి వైన్యమునందలి వైనికులకు గల రీతి సాధ్యమమును కపోలరైయును శ్వేతరత్న ప్రాశస్త్యమునుగూడ వీరికి కొరతనడియే యుండెను. కాని వారిలో మధ్యపాన కృత సుత్యధికముగా నుండెడిది. బిడలు తెలియకుండ త్రాగుచుండిరి; ముఖ్యముగ వార్తమున కొక నాడు తప్పక బజారులో వీరి గందరగోళము మిలిమిరి కనుపట్టుచుండెను. సరకుల స్తీమదులలోని పాశ్చాత్య వాణిజ్యులను వీరును కలసి యొక్కొక్కపుడు పానగోష్ఠి సలిపి రాజభిరుల వెంట పచరుచేయుట సంభవించు చుండెడిది. అట్టి తరుణములలో నాభిరులలో జరుగునట్లులకు చూపునైతకుండ నుండుచుండెను. ఆభిరులలోనుకాణములను బెట్టుకొని టికాఫీ పంచదార మున్నగుసరకుల నమ్ముకొనుచుండు చిన్న చిన్న దుకాణదాల్లగు కొనుట్ల యకస్థ చాలసంతోషకరముగా నుండెను ఏమనిన సిపాయిలు మధ్యపానముచేసి యొడ్లు తెలియజేసి దారిద్ర్యము నందజుచేసిన పడుచుండురుగాన నానాటసారులు వారిదారినుండి తప్పించుకొనుట కాదుకాక వారు దుకాణములలో చూరుచుండురు. అప్పుడు పోలీసువిభాగియొరు తక్కువగానుండెను. రక్షకభటుడొకడు గన్న తిరుగుచుండిననుగూడ నీ సిపాయిలను చూడగానే పారిపోవుచుండును. ఆరక్షకులలో కొందరు పారసీ వస్త్రము మాత్రము వైన్యములగు నుండిరి వారు సారాయిని విక్రయించుటకు లైసెన్సును పొంది దుకాణములను వెట్టుకొని యుండిరి. వారు మాత్రమే అట్టితరుణములలో మధ్యనిల్చి ప్రజల కిబ్బందికలగకుండ తొలగించి స్మారకము తెలియకుండనున్న సిపాయిలను వారకీకాసులకు చేర్చగలుగు చుండిరి. వారిలో ముఖ్యముగ నిద్ద రన్నదమర్మిలు చాల బలశీలురుగ నుండిరి. కాన వారు త్రాగి యల్లరిచేయుచున్న సిపాయి లెంతబలవంతులైనను సులభముగ లొంగడియగలుగు చుండిరి.

శ్రీరంగరాయనిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సంతతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడైనవలకు కథానాయకుడు. కథాఅధ్యతము, రచనంతము, ప్రతి 13 అణాలు 8 పుస్తకము వలయువారు "యన్. వి. రంగాచార్యులు 88 వరదా ముత్తినప్పకొ పిడి చెన్నపురి" అని వ్రాసిన పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0
పటిమెట్టులకు దివ్యావధము. నునానగలి శిండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లుతోముట వలన చిగుళ్లు గట్టపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.
సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. ఒకసారి వాగి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్తము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము. ప్రతివారము వేలకు వేలు కప్పాలు విక్రయము
కలరామాత్రలు.
డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.
కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.
అమృతాంజనం డిపో, 109, శ్రీ 8ోడు, బొంబాయి. 7, తండుపెట్టిపిడి, చెన్నపట్టణము.

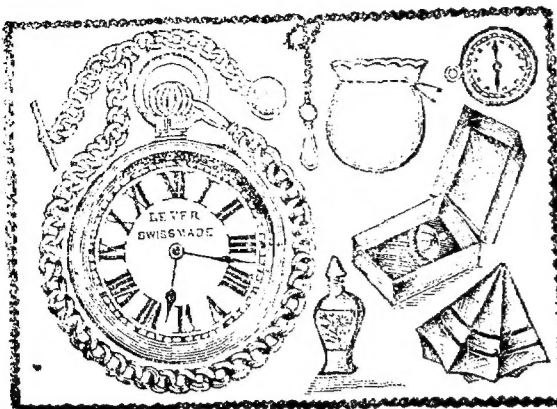
స్వచ్ఛమైనది.

సూరినదియేయి.

నాణ్యమైనది.

స్ట్రాంగ్ పాకెట్ లీవరు గెడియార్ము.

7 బహుమానములతో దీని వెల రూ. 8-0 మాత్రమే. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

ఆగ్రహించుకొనుట! ఈమధ్యనాటియందు నమూనాను తెలియజేయు. ఇది ప్రపంచమునందు ప్రసిద్ధి కెంతైనది. మిక్కిలి బలమైన యంత్రమునామనతో తయారుచేయబడినది. మాకంపెనీకి ప్రత్యేకముగ రప్పించియున్నాము మన గవర్నమెంటువారి గుండుకు సరిగావలయును. వీటిని మామూలు అనేక దినములవరకు అత్యంత చక్కగా వ్రకుచును. చక్కని గెడియార్ము. వేయే? కరణం, మునిసిఫు, ఉద్యోగియులు, ధనవంతులు, దీక్షలు పెట్టుకొనువారు ఉపయోగించుకొనుట ధర్మమైంది మాకంపెనీపేరు జ్ఞాపకముచుకొనుటకు గాను ఈదిగు రకవరకు 7 బహుమానములను పంపుచున్నాము.

గెడియార్ముగలది 1, కట్టపట్టుదారం 1, పెట్టె 1, గెడియార్ముమందుంచి 1, లాకెట్ 1, సీమెంటుబుడ్డి 1, చేతిరహం 1.

5 వత్సరాలవరకు 2 వత్సరాలవరకు 1 వత్సరంవరకు యేర్పరచినదికట్టపట్టుదారం 1-కి రూ. 2-0-0

2 మూలవరకు, నిడివిగల చుట్టుగాలరావాకం రూ. 1-6-0. 1 వత్సరాలవరకు, నిడివిగల చుట్టుగాలరావాకం 0-15-0 జాకెట్ సింక్లెట్ వేర్ హాన్సు, నెం 1-6 నెంకెట్ వేర్ మేట్రిక్స్, మదరాస్.

స్వేస్ పర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ గ్రామీణుల కొరకు ఒకటి మొదలు అయిదవ స్థానము వరకు చదువు బాలుకును, ఉపాధ్యాయులకును, క్రైస్టియన్ టీచరును మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఇందు సమచతుర్యములు, త్రిభుజములు, సమాంతరచతుర్భుజములు, విషయ చతుర్భుజములు, విషయకోణ సమచతుర్యములు, బహుభుజములు, వీరియొక్క వైశాల్యములను కనుగొనుట, భూమి కొలత మొదలైనవి, మార్గశాస్త్రము అభ్యాసములును గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరకు లేదు సరే తేలిక.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునివద్దను లేవక యందవలెను.

దీనివెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమిషను ఇవ్వబడును. భాగవత పంపు-పద్మరాజు ప్రచురణ వెల రూ. 0-8-0 కలయువారు ఈక్రింది ఆద్రెసునకు రాసి తెలిపించుకొనవలెను

కర్తా బోయ్య టీచర్,

బోయ్ హైస్కూల్, అమలాపురం.

గోదావరి జిల్లా.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో సాము తిరుగ నియమిండును.

100 మాత్రలుగల సీసాదు. 2-0-0.

బోయ్ ఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మ'మయిన మందులు యింకను కలవు.

కేరళా ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ ఆండ్ కో,

మీసారు, కృష్ణాజిల్లా.

ఈపంచలు కొనుపానికి విడితొకంబ 1-కి "అల్లారా" గుమన కోర్సునికోడంద్ర ప్రభావము" అను మార్గము గ్రంథముకట్టి కూడా ఇవాముగ పంపబడును.

అందినందును! తనవేల కర్పకడివి!! తనుకవారకపు!!

మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కరువుకడివియను. ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాడుకలూ! శృంగారమున్ను వాడుకలూ! గలమేలైనఅనేక పట్టుపంచలు పంపగవియును అనం దముకొరకు తెలిపించి విక్రయించినది గాన మిగతా కోర్కె పంచలూమార్గము లున్నవి. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, గోనా, మేనుపర్చు.

4 వత్సరాలవరకు 2 వత్సరాలవరకు 1 వత్సరంవరకు యేర్పరచినదికట్టపట్టుదారం 1-కి రూ. 2-0-0

2 మూలవరకు, నిడివిగల చుట్టుగాలరావాకం రూ. 1-6-0. 1 వత్సరాలవరకు, నిడివిగల చుట్టుగాలరావాకం 0-15-0

జాకెట్ సింక్లెట్ వేర్ హాన్సు, నెం 1-6 నెంకెట్ వేర్ మేట్రిక్స్, మదరాస్.

కొత్త నవల!

మనోహరమగు నవల!

ఇందుమణి.

వంశదేశ కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగద్విఖ్యాతిగాంచినట్టియు ప్రియమేశ్వరవంద్యుడగు "యం దియ" మాంజిక్కిస్ట్రా" యను నవలనుసరించి యన్యంతి మృగమధురకైలిని రచింపబడినది. కథాసందర్భ మతిమనోహరమై, నూతన భావవిశిష్టమై యదృశ్యముగ నుండును ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, ధర్మావరక్తి, స్వాధ్యాయము, దీనరక్షణ పరాయణత్వము చెప్పవలసికాదు. పత్రికాతాలికం బగు కథానాయక లోకయినయిడుమ లలిసంబోధకములై యుండును. దేశోన్నత్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల జరుగపార్వరంభించిన ముగిం చునంతకు విడుదలవలెను. డెమ్మిపైజాలో చక్కని కాగితము లపై మిక్కిలి యందముగముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగి యున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్టేజీప్రత్యేకము.

మ. రా.రా. హేజీబు రామారావుగారు, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా-అనివ్రాయవలెను.

పోస్టేజీ సహ ఉచితము.

వీరనర్మరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుదెలిసి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగ్రత్తయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్రి, మణికోంకర్ గోవిందజి, ఆతంక సిగ్గిహా బౌద్ధధారయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వి. యక. సింహ అందుకంపెని, 26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

మేలుకమ్మర తులం 1-కి రూ. 30-0-0
నెం. 2. రూ. 25-0-0
గరిసింజయెత్తు 6-8-0
క క్షీరపు కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి రూ. 1-4-0
నూనెమార్కెట్ కుంకుమ పువ్వు తులం 1-కి 1-4-0
సింగపూరు మేలు పచ్చ

దుప్పడం తులం 1-కి రూ. 2-0-0. సింహం లూడియానా చాల యింక 12 తులముల డబ్బా 1-కి రూ. 1-0-0
సింహం గుగంధకమ్మపాడి డబ్బా 1-కి రూ. 0-8-0
కేటలాగులు వలయువారు హౌస్ సిస్టెంబుకొనడు.

విశ్వనిఘంటువు

ఇది ప్రసిద్ధమైన నాణ్యనిఘంటువు, ఇప్పుడు (టీకా మరమువలె) బ్రతిపద టీకతోడ డెమ్మి 16 పా. నేపాకాకిరము నై ముద్రింపబడి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇందు 2,250 శ్లోకములు గలవు. పుటలు 520 మంది కావ్యశిరోత్తము. వెల రూ. 2-8-0. పోస్టేజీ కేలు.

కవికల్పలత

ఇది విద్యార్థులకుగల ప్రతిపాదనమునాచి తీరవలసిన యపూర్వగ్రంథము. ఆంధ్ర గీర్వాణ కవితాభ్యాసమునకు వలయు సర్వసమయమును నిందుగలవు. ఇపు డాంధ్ర తాత్పర్యముతో ముద్రింపబడుచున్నది. ముందుగా దక్షాస్థులు జేయువారికి లాభముగలదు. ఇందలి సకల విషయము లను విపులముగా తెలియజేయునోటినును గోరువారు అర్థజా నిశ్చ సంపకలెను.

గడిమెల్ల సోమయాజి శర్మ, కోటిపల్లి, గోదావరిజిల్లా.

ఉపమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల "ప్రోప్రో"లను మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న మాకంపెనీ గొప్పదియు, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమైన పనియగుటవలననే మాతాతాదారు లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

నెం 100 (detachable) (బియ్యముగల, బియ్యము లేని) 2 బర్నరులు. 1 చొప్పు యివ్వబడును. ఈరు బర్నరులందును ట్టి యిద్దోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ వెల్టె సహాయక	గమనింపును.	నెం 11 (detachable). చాలాబలిష్టమయి నది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవు గన్నది. టిక్ వెల్టె సహాయక
నెం 45, 48 గు నూనెముగా తయారుచేయబడినవి. నెం 11 గు మాదిరిగానుండెను. టిక్ వెల్టె సహాయక వెల రూ. 8.		
నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు (లదియు, టిక్ వెల్టె సహాయక వెల రూ. 5-8-0		
కీ. ఎస్. పి.వీ.జీ. 1-0-18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, కర్తకులకు ప్రత్యేకపుధరలు యివ్వబడును.		

ఆరోగ్యవర్ధకజీవన్

బలమునిచ్చుచుండుటకో కీ కొనెదిన లేహ్యము.

ఈలేహ్యమును, తప్పక 22 రోజులు భుజించినవారికి, పుష్కలమైన కలిగినట్టి కండ్లను, గజ్జములు నడిచెను వదకను, సింహమునకు కలిగియుండు బలమును కలుగ జేయును. చెరుగ క్రమము శుద్ధి పఱచి మంచి క్రమము అధికరించుచు. దగు, శ్వాసము కాసము (Asthm), (Cough), తు య ము (Whooping Cough), 21 విధములలో గల ములు (Specific for Urinary Diseases), శుకరోషము (Gonorrhoea) ఇంక అన్నిరకముల మేహరోగములు దీనివలన నశించినవి.

40 రూపాయలయెత్తు లేక 1 రూ. ధర గు 5-0-0. ఆర్. వి. సుడిత్ ఆండ్ కో, నెం. 6, బండగళి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర. (2 సంచికలు వెలువడి వి.)
ఇది దక్షిణ దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషతో వ్రాసబడియున్నంత కథలచే న్నోతమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునుకు (ప్రమాణము 600 పుటలు) ర సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0 (పోస్టేజీతో సహా). ప్రవేశ దుసుములేను. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును
వలయువారు:—
గ. మారెనకోర్తమరావు, ఎం. పి., చింతాడికేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.